

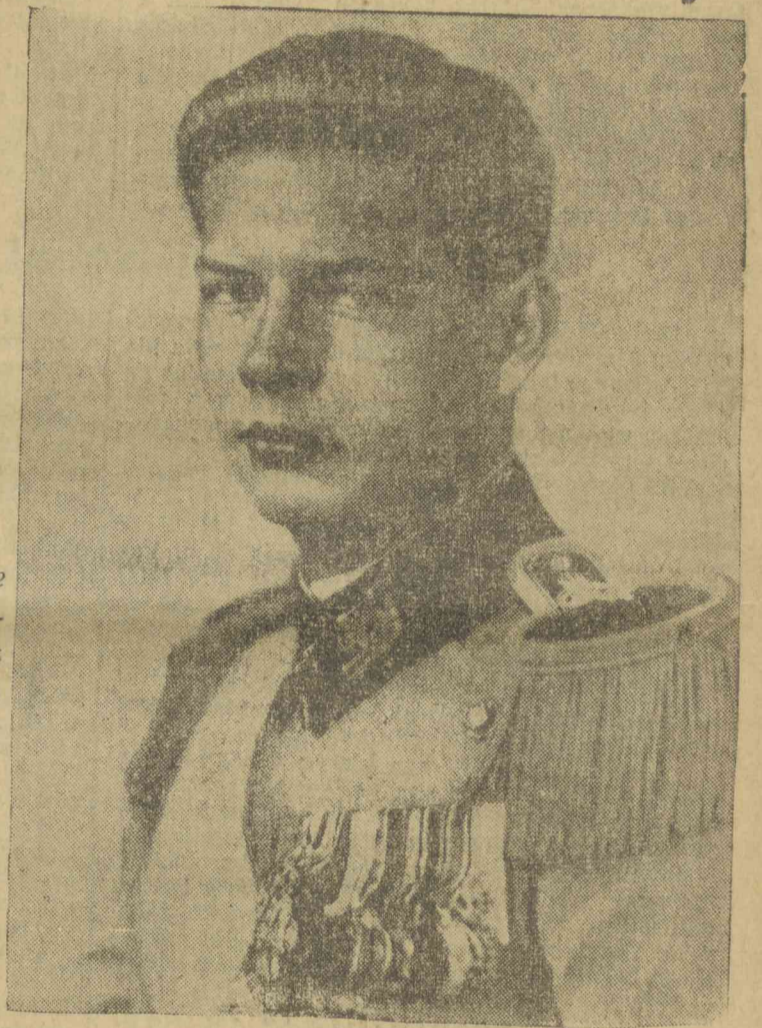
Déli Hírlap

A bánási magyarság naplapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
 vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
TIMIȘOARA
 I., Bratianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dosa No. 934/1938.) Telefon: 28-10.
Dr. VARNAY ELEMÉR
 felelős szerkesztő.

Öfelsége uralkodásának 10 éves fordulója



Királyi szavak:

„Egy ország egész jövője a mai gyermekeken nyugszik, tehát az ő lelkük és neveletük felé kell minden gondolatunkat és erőfeszítésünket irányítanunk.”

Öfelsége
II. CAROL király

Egy előljáró megállapítás: Az ország arcu-lata alapjában megváltozott. Amit sem a nagy háború, sem az egyesülés és a politikusok minden erőlködése nem volt képes megvalósítani, azt megtette II. Carol király. Az egyesült Románia lelki és anyagi megújítását. Az uralkodó acél-akarattal, törhetetlen energiával, tántoríthatatlan szorgalommal és példás bölcsességgel meg-csinálta az első nagy és igazi román forradalmat.

A restauráció tíz éve után csillogóbb szem-mel, alkotó erőibe és a nemzet jövőjébe vetett egészségesebb önbizalommal tekinthetünk a vi-lágba. Azokon a politikai reformokon kívül, ame-lyek dinamikus felépítésükkel leromboltak egy eresztékében recsegő építményt, II. Carol király teremtő szelleme az ország szolgálatába szegőd-tette a minden román szolidaritására alapuló nemzeti főzösséget. A királyi felhívás összefogta a testvériesülő törekvéseket s ilyenformán olyan eszmét ajándékozott az országnak, amelynek tel-jesítése felé irányul minden erőfeszítés.

Az uralkodón kívül senki sem értette meg mé-lyebben és senki sem fejezte ki tisztábban a ro-mán nemzet nagy teremtő szomját. Minden té-ren, a munkások és megvalósítók megérezték azt a hátorítást, amely a trón magasságából hoz-zájuk leszáll. A nemes versengés kedvére meg-nyilvánulhatott és az eredmények már látszanak. Az ország egyik végétől a másikig tapasztalható ez a szorgalom-hullám. A kis és nagy dolgok mind azt az erőfeszítést igazolják, amely minden-kit saját területén az átalakulásra sarkal.

Kézenfekvő, hogy ez a forradalmi mű még csak a kezdetén tart. Egy nép életében egy évti-zed kevesebb, mint egy egyén életében egy esztendő. De a restauráció első tíz éve a nemzet tör-ténetében a legjelentősebb megvalósítások kor-

szaka lesz. Felesleges felsorolni a tényeket. Ez távolról sem lenne hiánytalan. Elegendő annyit kihangsúlyozni, hogy ennek az évtizednek a vé-gén az ország légköre teli van a teremtő munka szellemével.

Tekintetbe kell vevni, hogy az utóbbi évek az ország határain kívül egyre sokasodó súlyos komplikációk nyomása alatt folytak le, amelyek szükségszerűvé tették, hogy minden áldozatot meghozzunk a hadsereg felszerelésére. Az ilyen körülmények között létrejött eredmények külö-nös jelentőséggel bírnak.

Öfelsége II. Carol király uralkodásának első tíz éve Európát a háború lángjai között találja. A legnagyobb és legműveltebb nemzetek élet-halál harcát vívnak és ez a harc azzal fenyeget, hogy elborítja az egész világot. Minden oldalról veszély les ránk. A legkisebb figyelmeletlenség előre nem gyanítható következménnyel járhat, főleg a kis népeket illetően. A holnap világának

sorsa, mindnyájunk sorsa az új, a földet alapjá-ban megrengető háború mérlegében áll.

A román nemzet vezérlő csillaga úgy hatá-rozott, hogy ezekben a pillanatokban a legfényszebb adományokkal felruházott vezető adjon az országnak. Nagy királyunk bölcsessége kezesség arra, hogy a román állam hajóját minden nehézség ellenére jól kormányozzák a csendes vizek felé. Akármilyen történjék, a nemzet jövője meg van mentve.

Az Öfelsége II. Carol király által elindított megújulási mű értékét csak akkor tudjuk kellően értékelni, ha feltesszük a kérdést: Mi lenne, ha a nagy nemzetközi válság az elmúlt rezsim cívó-dó állapotában talált volna? Az egyedüli válasz csak szakadék lehet, amelyetől a királyi forradalom óvott meg.

Az első tíz év fordulóján teljes bizalommal tekintsünk a megmentő király felé.

REBREANU LIVIU

Öfelsége trónralépésének évfordulóját Temesvár népe is hódolattal ünnepli meg

Az egész országgal együtt Temesvár népe is nagy lelkesedéssel és hódolattal üli meg Carol király Öfelsége trónralépésének mai tizedik évfordulóját. Valamennyi házról nemzeti színű lobogó leng, az üzletek kirakataiban ott díszlik a három-színű szalag és látható az uralkodó képe. Ma min-den munka szünetel, hogy a lakosság annál nagyobb ünnepi hangulattal kifejezhesse a király iránti hódolatát és ragaszkodását. Délelőtt tíz-negy órakor a józsefvárosi görög keleti román

székesegyházban hálaadó istentisztelet lesz, a melyen Marta Alexandru dr. királyi helytartó vezetésével résztvesznek az összes polgári és ka-tonai hivatalok vezetői. A székesegyház előtt diszszázad áll fel. Ugyancsak hálaadó istentisz-teletek lesznek a többi felekezetek templomaiban is. A római katolikus székesegyházban a Te Deumot Kayser Lajos nagyprépost, pápai prelátus mondja. A mai nap különben az ifjúság napja és azért ma ifjúsági ünnepeket rendeznek.

Változatlan hevességgel folyik az öldöklő harc a nyugati fronton

Az új német offenzíva áttörte a Weygand-vonalat. A franciák páratlan szívóssággal védekeznek és több helyen ellentámadásba mentek át

Repülőtámadás München, Baden, Hamburg és más német városok ellen

Az új német offenzíva, amely szerdán indult meg a Weygand-vonal ellen, csütörtökön is változatlan hevességgel folyt. A német vezéri főhadiszállás kiadott jelentése szerint a német támadócsoportoknak

sikerült két helyen áttörniök a francia védelmi állásokat

és előnyomultak. A küzdelmek az Amiens-Perrone front szakaszon öltöttek hevesebb jelleget, ahol a tankosztatok és páncélos alakulatok több sikeres támadást hajtottak végre. A Somme-folyó torkolatánál sikerült az átkelést kierőszakolni és a francia állásokat több helyen elpusztították.

A nagy offenzíváról kiadott francia hivatalos jelentések kedvezőek. A hadügyminisztérium részéről kiadott közlés szerint a harcok különösen az Amiens és Perrone frontszakaszon öltöttek erősebb jel-

leget. Német páncélos alakulatok egymásután többször támadtak, de

a vonalat mindenütt sikerült megtartani.

Az angol légi haderő St. Quentin és Perrone környékén heves támadásokat intézett a német felvonuló csapatok ellen. A légi és szárazföldi csapatok tökéletes együttműködéssel harcoltak. Könnyebb bombázók Perrone és Cambrai között megtörték a németek ellenállását és sikerült közvetlenül a német csapatok mögé kerülniök.

A német mögöttes arcvonalon a gyújtóbombák nagy tüzekezt okoztak. A francia jelentések megállapítják, hogy az új tankelhárító ágyúk kitűnően beváltak. Weygand tábornok a csütörtöki harcok után egyetlen mondatban nyilatkozott:

„Meg vagyok elégedve!”

A Weygand-vonal áttörése

Berlinből jelentik: A német hadsereg főparancsnokság pénteken este a következő jelentést adta ki:

A Somme folyótól délre és az Oise, valamint az Aisne folyókat összekötő csatorna mentén a szárazföldi és légi hadseregek hadműveletei a megállapított terv szerint sikerrel zajlottak le.

A Weygand-vonalat az egész arcvonalon áttörtük.

Június 7-re virradó éjszaka repülőink újból sikerrel intéztek támadást angol repülőterek ellen. Valamennyi német gép visszatért támaszpontjára. Parti védelmünk hadilengerészetünkkel együttműködve, az északi francia partvidéken elsüllyesztett egy ellenséges gyorsnaszádot. Az ellenség június 6-án 74 repülőgépet veszített, ezek közül 64-et légiharcban lőttünk le, tízet a léghárító tüzérség semmisített meg. Kilenc német repülőgép hiányzik.

A Német Távirati Iroda jelenti: A nemezi szocialista párt társadalmi segélyező osztályának főnökét, Hilfenfeldet megbízták azzal, hogy nagy kiterjedésű osztályának programot készítsen, amely megkönnyíti a belga és francia menekültek hazatérését. Hilfenfeld e célból már Brüsszelbe érkezett számos munkatársa kíséretében. A hadizónák mögött táborokat létesítenek a menekültek számára, ahol a francia és belga menekültek családjaikkal együtt lakást, ételmezt és tanácsot kapnak.

FRANCIA ELLENTÁMADÁS AZ AILETTE SZAKASZON.

A június 6-án este kiadott francia hadijelentés a következőket tartalmazza: A francia csapatok fényesen harcolnak és ellenállanak a veszélyeztetett pontoknál, ahol a német páncéloskocsik tömegeit vetették harcba.

A francia repülők bombákkal és ágyúkkal támadják a páncélos osztagokat és támogatják a gyalogságot és a tüzérséget. Eddig már többször német páncélos kocsit sikerült elpusztítani. Az ellenség soha nem látott tömegekben veti magát egységeinkre és a Somme alsó folyásánál né-

Rendkívül erős repülőtevékenység

Egyidejűleg a Somme mentén történő hadműveletekkel, repülőtevékenység folyt a mögöttes országrészekben is. Francia légitámadások csütörtökön München és több délnémet város katonai célpontjai ellen intéztek támadásokat. Münchenben felgyújtottak egy repülőgépmotor gyárat, majd Saarbrücken fölött is több bombát hullattak alá. Ugyancsak francia bombavető

elpusztították Badenben Németország legnagyobb anilinyárárt

és a hatalmas lángtengert nagy távolságból is látni lehetett. Angol gépek Mannheim és Ludwigshafen hadipari üzemét bombázták, majd visszatérőben Sigmaringen és Augsburg municiógyárait is gyújtóbombákat dobtak. A Német Távirati Iroda a szövetségesek bombatámadásairól a következő közleményt adta ki:

Németország számón tartja azokat a támadásokat, amelyeket az ellenséges repülőgépek nem katonai célpontok, hanem polgári lakosság ellen intéztek

leget. Német páncélos alakulatok egymásután többször támadtak, de

ahol a németek tegnap eredményeket értek el. Az ellentámadás részletei hiányzanak.

A FRANCIAK 400 ELLENSÉGES HARCIKOCSI MEGSEMISÍTÉSÉT JELENTIK.

A francia hivatalos jelentés a következő: Visszonylagos éjszakai nyugalom után az ütközet pénteken reggel a tegnapihoz hasonló általános feltételek mellett megkezdődött.

A Havas ügynökség a következő részleteket fűzi a pénteken reggel kiadott hivatalos jelentéshez: Csütörtökről péntekre virradó éjszaka semmiféle változás nem történt az általános helyzetben. A francia haderő arra használta fel az elmúlt éjszakát, hogy a támaszpontokat élelmiszerekkel és hadianyaggal lássa el. A küzdelem péntek reggel a csütörtökihez hasonló hevességgel folytatódott.

Katonai körökben megelégedettek a csata folyásával és különösen a harcikocsik elleni védekezéssel. Kiemelik, hogy

400 ellenséges harci kocsit megsemmisítettek abból a 2000 harci kocsiból, amelyet a németek újból tűzbevetettek. Kijelentik még, hogy gyalogság nem követte azokat a harci kocsikat, amelyek egyes helyeken behatoltak a francia elővonalakba.

Illetékes londoni körökben a nyugati arcvonalon folyó esatárról hangoztatják, hogy nem történt semmi különösebb változás és a helyzet nagyjában ugyanolyan, mint volt. Őva intenek azonban az indokolatlan derüléstől, mert még nem bizonyos, hogy nem ezután következik-e a német csapatok főttámadása.

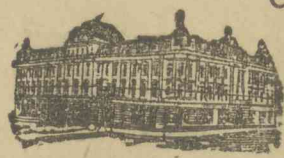
és amikor jön a leszámolás órája, akkor erőteljesen fog visszaütni. Az ellenséges repülőgépek az éj leple alatt behatolnak holland, belga és német területre és katonai célpontokra rendszertelenül dobnak le bombákat.

EREDMÉNYTELENEK AZ ÉJSZAKAI REPÜLŐTÁMADÁSOK.

A Német Távirati Iroda jelenti: Június 5-ről 6-ra virradó éjszaka nagyszámú ellenséges repülőgép bombázta Hamburg kikötőjét.

Ez volt egyike a legmódszeresebben végrehajtott támadásoknak Hamburg ellen. Három személy meghalt, 10 súlyosan, 11 könnyebben megsérült. Az áldozatok valamennyien a polgári lakosság köréből kerültek ki. Elpusztult, vagy részben megrongálódott 13 épület. Egy ellenséges gépet a léghárító tüzérség lelőtt és a gép az Elba bal partján zuhant le.

A Német Távirati Iroda jelenti: A francia



Csak a

GRAND HOTEL

LAFAYETTE-ben lakjon Bucurestiben
Központi tekvés. Komtort. Olcsó. Otthonos
Calea Victoriei No. 11. - Telefon 3-34-10

és angol sajtó olyan híreket közöl, hogy bombavető repülőgépek támadásai a német hadtáptereken hatásosak voltak. Ezekkel a jelentésekkel kapcsolatban meg kell állapítanunk, hogy

az ellenség éjszakai légi akciói katonai sikerrel nem jártak.

Az általuk ledobott bombák katonai célpontokat nem találtak és míg a szövetségesek az éjszakát használják fel arra, hogy látogatásokat tegyenek német terület felett, addig a német repülők nem félve az ellenséges támadástól, nappal teszik meg utjukat.

LÉGVÉDELMI RIADÓ PÁRISBAN.

Pénteken délelőtt Párisban és a környéken légvédelmi riadó volt, miután körülbelül 200 repülőgépből álló német légitámadás el a francia vonalak felett. Péntek délig a repülés célja még nem vált ismeretessé, de Párisban semmiféle támadás nem történt.

A katonai hatóságok Páris szélesebb uccáin és piacterein álcázott társas gépkocsikat helyeztek el, hogy megakadályozzák a német csapatszállító repülőgépek esetleges földreszállását.

CAPITOL mozi

Ma és a következő napokon

NANETTE

Kiváló német zenés vígjáték,
a főszerepben



Jenny Jugo

Apollo mozi

A vasálarcos

Dumas világhírű regénye után készült film.
A főszerepben LOUIS HAYWARD és JOAN BENNETT.

Előadások: 6 és negyed 10 órakor.

Ünnep. és vasárnapokon előadások: d. e. 11 és d. u. 4-6 és negyed 10 órakor.

Szigoru rendszabályok az angol parlamentben

A Reuter ügynökség jelenti: A brit admirális rendelete értelmében június 8-tól kezdve semmilyen kereskedelmi hajó nem közelítheti meg 3 tengeri mérföldön belül az angol partokat és kikötőket naplementétől napfelkeléig. Kivételt képeznek azok a hajók, amelyek karavánban haladnak. Azokra a gőzökre, amelyek nem veszik figyelembe ezen rendelkezést, löni fognak.

Londonból jelentik: Churchill miniszterelnök bejelentette, hogy az alsóház június 11-én titkos ülést tart és azon megtárgyalják az ország védelmével kapcsolatos kérdéseket.

OLASZBARÁT MINISZTEREK KERÜLTÉK BE AZ ÚJ FRANCIA KORMÁNYBA.

Párisból jelentik: Daladier és Sarraut kiharadása az új francia kormányból nagy feltűnést keltett, viszont jelentőséget tulajdonítanak annak, hogy Paul Baudoin miniszterelnökségi és külügyi államtitkár bekerült a kormányba. A kiharadt miniszterek között van még Lamureauux, De Monzie, Baretty és Heraut. Baudoin régi híve a francia-olasz megegyezésnek, Daladier viszont az olasz követelésekkel szemben mindig a merev elutasítást képviselte. A kormányátalakítás különösen nagyjelentőségű most, amikor a francia kormány Laval révén utolsó kísérletet tesz az Olaszországgal való egyezkedésre. Daladier volt az, aki a „jamais” (soha) elvet a francia politikában meghonosította.

A pénteki megjelenő francia lapok a Reynaud-kormány átalakításával foglalkozva, hangsúlyozzák annak fontosságát, kapcsolatban azzal a harccal, amely a La Manche-csatornától a La Chemin des Dames-ig terjed és ami döntő lehet a világ százbád népeinek sorsára. A harc most már harmad napja tart a legnagyobb elkeseredéssel. A Petit Parisien ezeket írja: Ki kell jelentenünk, hogy minden elővigyázatos intézkedés megtörtént a harccal kapcsolatban.

A Weygand tábornok parancsnoksága alatt álló hadseregtábornokok biztosítják a haza földjének védelmét és meg vannak győződve arról, hogy az ellenség támadása ezen a hatalmas fronton össze fog omlani.

A Le Matin hangsúlyozza, hogy ha vannak nemzetek, amelyek szeretik a szabadságot, úgy ezek előtt nem lehet kétséges, hogy sorsuk Franciaországban fog eldőlni. Az óriási német túlsúllyal szemben az angol és francia csapatoknak hadianavagra és repülőgépekre van szükségük, mert ha ezekkel rendelkeznek, vitészügükkel megakadályozhatják az ellenséget abban, hogy tért nyerjen.

A NÉMET SAJTÓ A FRANCIA KORMÁNYVÁLTOZÁSÁRÓL.

A német távirati iroda jelenti: A német sajtó nem tulajdonít túl nagy fontosságot a francia kormány átalakításának, mert — miként a lapok írják, — német politikai körökben az a vélemény alakult ki, hogy

Franciaország sorsa a harctéri eseményektől függ inkább, mint a belpolitikától.

A legfontosabb a kormány átalakításában az, hogy Daladier végleg kilépett, amit össze lehetne hasonlítani Chamberlain lemondásával. A Berliner Börsenzeitung ezeket írja:

Reynaud bűnösöket keres és ezért ma eltávolítja Daladiert, mint ahogyan tegnap azt Gamellinnel tette. Azért kellett távoznia, mert politikai és stratégiai terveik a védelmi hadjáratra voltak alapítva azzal a céllal, hogy kiméjék a francia vért. Feltűnő, hogy a kormány átszervezése akkor történik, amikor a harc mind közelebb ér Párishoz, de bármit tesz az angol és a francia kormány, a fatális sors megakadályozása most már hiábavaló.

REYNAUD FRANCIA MINISZTERELNÖK: A TÉT ÓRIÁSI ÉS AZ IDŐ RÖVID.

Párisból jelentik: Reynaud miniszterelnök rádióbeszédet mondott, amelyben a következőket jelentette ki:

— Az egész világ visszafójtott lélegzettel figyeli az új nagy csata fejlődését, mert a júniusi harcok döntik el a világ sorsát, talán évszázadokra, miként Hitler kancellár mondotta. A kockázat óriási, nemcsak Európa, hanem az egész világra nézve. Ma mindenki megértette, hogy

a szövetségesek veresége esetén az elnyomatás korszaka kezdődik majd, amelyben minden nem német fajú egyénre rabszolgaság vár. A nemzeti szocialista kormányzat tönkreteszti erkölcsileg és testileg is a világ első népeit és ez lesz az az új világ, amit Hitler proklamációjában bejelentett. Visszatér majd a középkor, amelyben hiányozni fog a megváltó. A német hegemoniáról szóló álom azonban össze fog omlani a francia ellenálláson, mert az a Franciaország, amely ma Hitlerrel szemben áll egészen más, mint amilyen volt a két háború közötti időszakban. Eppen így a mai Au-

glia sem az, mint az utolsó 20 esztendő Angliája volt.

Nekünk, 1940 júniusi franciáknak egyetlen gondolatunk van: Franciaország megmentése. A kormány valamennyi tagját áthatja a győzelem akarata és nem fogunk időt veszíteni, amikor felelősségteljes tettekről van szó. Nem fogjuk meggyöngyíteni Franciaországot széthúzások által, mert a felelősséget valamennyien közösen viseljük. A katonai érték eszméje sajnos sokáig háttérbe volt szorítva, most azonban egyszer s mindenkorra lezárjuk a történelemnek ezt a fejezetét, hogy minden erőnkkel a győzelemért dolgozhassunk. Valamennyiünk szeme nyitva van, minden széthúzás megszűnt és a francia tömegek megvetéssel utasítják el maguktól Göbbels propagandáját, amikor országunkat a piutokrata névvel illeti.

A szövetségeseknek minden európai országgal közös érdeke van és pedig elkerülni a német hegemoniát.

Katonáink a Somme és az Aisne partjain valamennyi ország függetlenségéért küzdenek. Nincsen olyan ország, amellyel a franciák ne tudnák nézeteltéréseket rendezni, mert ezeknek a problémáknak a megoldásával minden egyes népnek a függetlensége és fejlődése biztosítva lesz. Mindenki, aki szemléli ezt a drámát meg kell, hogy értse,

a tét óriási és az idő rövid.
A mi bizalmunk ma éppen úgy, mint máskor is hadseregünkbe van helyezve. Ez a hadsereg újjáéledt és magába öntötte a forradalmi tábornokok és a régi francia királyok minden dicsőségét.

A belga hadvezetőség emlékiratban ismerteti a fegyverletétel okait

A Stefani ügynökség jelenti: Június 2-án a belga hadvezetőség memorandumot nyújtott át az olasz nagykövetségnek, az apostoli nunciussnak és az Egyesült Államok nagykövetségnek. A memorandum feltárja azokat az eseményeket, amelyek a belga hadsereg fegyverletételéhez vezettek. Eszerint Lipót belga király közölte Londonban tartózkodó minisztereivel, valamint a szövetségesek főparancsnokávával a belga hadsereg rendkívül kétségbeesett helyzetét, ami azáltal következett be, hogy a szövetségesek frontját áttörték és az angol, valamint francia haderők visszavonultak.

Május 27-én délután a belga főparancsnokság megállapította, hogy

a belga hadsereg már nincsen abban a helyzetben, hogy tovább folytathassa a harcot,

Eppen ezért, hogy a szövetséges haderők részére időt nyerjenek, megkezdtek a tárgyalásokat azoknak a feltételeknek a megállapítására, amelyek mellett a belga hadsereg beszünteti az ellenségeskedést. Erre nem kerülhetett volna sor, ha tovább folytatják a harcot miért is Lipót király elhatározta, hogy par-

lamentert küld a németeknek és erről nyomban értesítette a francia és az angol kiküldötteket. A francia főmegbízottnak sikerült Weygand tábornokot rádió útján értesíteni erről, de Blanchard tábornokkal nem tudott érintkezésbe lépni, mert ő már nem tartózkodott a tudott helyen. Eppen így Gort tábornokot sem lehetett megtalálni. Május 28-án este 11 órakor Lipót király elfogadta a kapitulációt és javasolta, hogy május 29-én hajnali 4 órakor szüntessék be a harcot. Negyed 4 órakor a francia bizottság vezetője felolvasta Weygand tábornok táviratát, a mely szerint

a francia és angol kormányok elhatározták, hogy nemzeti becsületük megvédelmezése céljából elválnak a belga hadseregtől.

Négy órakor a németek beszüntették a belga arcvonalon a tüzelést.

A WINDSORI HERCEG LEMONDOTT KATONAI BEOSZTÁSÁRÓL.

A Reuter ügynökség értesülése szerint a windsori herceg lemondott az angol és francia hadsereg összekötő tiszt minőségéről.

Az uralkodó beszédével megnyitott a Bucurestii Hónap

Bucurestiből jelentik: Pénteken reggel ünnepélyes külsőségek között nyitotta meg Ófelisége a Bucurestii Hónapot, amelyet Carol király tízéves uralkodása emlékének szentelnek. Az ünnepségeket az uralkodó személyesen nyitotta meg és ez alkalommal a következő szavakat intézte Dombrovsky tábornokhoz, Bucuresti főpolgármesteréhez:

— Polgármester ur! Számomra őszinte örömet jelent, hogy évenként megnyithatom Bucuresti főváros és egyben az ország ezen szép megnyilatkozását. Ebben az évben a kiállítás meg-

nyitása uralkodásom elmúlt tíz esztendejének jegyében nyílik meg. A szavaknak itt nincsen semmi értelmük, csupán a tetteknek. Mindaz, amit itt látni fogunk, a legszebb példája annak, amit megvalósítottunk és azoknak a törekvéseknek, amelyeket mindannyian velem karöltve tettünk ennek az országnak felvirágoztatásáért. Az 1940-ik évi Bucurestii Hónapot megnyitottnak nyilvánítom.

A kiállítás megnyitásán jelen voltak a kormány tagjai és többen a királyi tanácsosok közül.

Gusztáv svéd király: A veszély még nem múlt el...

Stockholmból jelentik: A stockholmi stadionban rendezett ünnepségen Gusztáv király beszédet mondott. Az uralkodó többek között a következőket jelentette ki:

— Kormányomnak és nekem eddig sikerült megőrizni tisztán kinyilvánított semlegességünket. Az

a mély hazafiasság, amely engem, mint királyt áthat, kötelességemmé teszi, hogy megmondjam, miszerint a veszély még nem múlt el, mindaddig, amíg a nagyhatalmak háborúban állnak egymással. Eppen ezért egységeseknek kell maradnunk.

(Rador.)

SZIVBAJ, érelmeszesedés, NŐIBETEGSÉGEK, idegbajoknál, rheumáánál, stb.

BUZIAS GYÓGYFÜRDŐ

Bánát, Románia, szénsavas, vasas fürdők és ivókurák. Fürdőidény május 15-től október 1-ig. Gyógyulás, szórakozás, pihenés, strand, sport, tánc, mozi, park. Muschong Hotel, Grand Hotel, Bazar Hotel, Adél villa, Antónia villa, Margit villa, valamint számos magánvilla és ház. Információ: Fürdőigazgatóság és Oficiul Local de Cură Turism.

Háborúval és történelemmel dacol a női kozmetika

Páris, május hó. A francia kereskedelmi miniszter nemrég tartott beszédében a kivitel fokozását nemzeti ügyvévavta. Más alkalommal súlyos érveket hozott fel arra, hogy a francia divat nem mondhat le irányító szerepéről, nemcsak azért nem, mert ezzel feladná a francia szellem legszeleesebb körű érdekerületét, hanem azért sem, mert lemondana vele a divatot tápláló iparának prosperitásáról is. Sok más jelenség is arra vall, hogy a divat nem köt fegyverszűnetet a háborúval, sőt még arra is jut ideje, hogy visszatekintszen a múltba. A divat szeszélye most a női kozmetikát állította első vonalba. Ezen a téren Amerika feladta semlegességét és maga is a közvetlenül érintett államok sorába lépett. Newyorkban újrendszerű kozmetikai iskolák nyitak meg, katedráról tanítják a kendőzés titkait.

A francia divatkutatók viszont a múltba merülve a modern kozmetika őst Egyiptomban találták meg. Különböző „felfedezők” meglepő adatokra bukkantak, egyiket a Louvreban, másikat a király-sirokban, a többit ellenőrizhetetlen helyeken találták. Tömör foglalásban így festenek ezek a felfedezések:

AZ „ARCKENDŐZÉS” ÉVEZREDES MULTJA

Egyiptomban több évezredes multja van az arckendőzésnek. A szemfestés sem modern találmány. Egyiptomban a kol-közet porrázúzásával szereztek olyan fekete port, amellyel az egyiptomi nők szemük vonalát a halánték felé meghosszabbították. Ebből a porból még a szemszögletekre is jutott, mert ezzel fokozni tudták a szem csillogását. Az akkori divathölgyek indiai ólomfehér festéket, cinóbert, hennát és antimoniumot használtak arcuk és testük kendőzésére.

Kézüket és lábukat narancsvörösre színezték, körmeiket fényesítették és aranyázzal vonták be vagy más élénk színekre festették. A szemkörnyéket sötétzöld porral vonták be, amitől a tekintet lírai jelleget, az arckifejezés érdekességet kapott. Arcukat általában rózsaszínűre készítették ki, hajukat vagy parókájukat feketébe játszó kék színűre festették. Az egyiptomi divathölgy tehát virágdiszes kék hajjal, zöld szempillával, rózsaszín arccal, narancssárga kezekkel és lábakkal és arany körmekkel hódította a korabeli férfivilágot. A Louvreban egy régi egyiptomi vázában négy tégelyt találtak s mindegyiken hieroglif-írás utalt a benne lévő szépségi szerek minőségére. A fáraósirokban talált leletek arra engednek következtetni, hogy III. Ramzesz korában a fejdísz játszotta a döntő szerepet. Az egyiptomi hölgyek hajzatukat vékony fonatokra osztották fel és fürtjeiket ismeretlen összetételű porrádával kenték végig. A haj színét henna segítségével színezték át, de ha szükség volt rá, a hennába egyéb anyagokat is keverték.

EGYETLEN KEVÉRTOMI SZŐKE MÓMIA

Első Tutmozisz fáraó feleségének haja fénylő vörösre volt festve, de a kutatók megállapították, hogy a hajfonatokba, tervszerűen elosztva, fekete hajszálakat is keverték. A vörös és a fekete szín olyan árnyalatot hozott ki, amelyet akkor bizonyára nagyon szépnek találtak. Az egyiptomi leletek között egyetlen szőke mumiát találtak. Hatim királynő volt a forradalmár, aki mint a platinaszín újatalkreátora, megengedte magának azt a vakmerőséget, hogy dacoljon az akkori ízléssel. Általánosságban a kékesfekete, ugynevezett lapiszlazuli hajszín volt a divatsablon. Az első dinasztia idején nagy kelete volt a parókának. Ezek is kékesfekete vagy sötétkék színűek voltak és rendszerint fehér vagy lótvuszvirágot tűztek a hajfonatok közé. Kötelező szabály volt a haját vagy a parókát illatos olajjal bekenni. Hajhullás elleni receptek is felbukkantak a különböző leletek között. Az egyik, amelyet Ebers és Hearst találtak, a következő összetételű szert ajánlja hajhullás ellen:

tengerirák epéje, fekete tehén vére, számpápa és kutyakörömből süített és őrölt gyógyszerek keveréke.

A Tizenharmadik Dinasztia idején főleg carthan nuder használata volt divatos. Az arcport egy kis vízzel elkeverve rózsaszínű pépet kaptak és a nagyon divatos hölgyek ezzel egész testüket bemázolták. A fürdőszó eredete is az egyiptomi korszakba nyúlik vissza. Nem kevésbé divatosak voltak a fűszert illatszerek. Ezek között a terpentingyanta, a mirrha, a tömjén és a kyphi voltak a legkedveltebbek.

bek. Az utóbbit a görög és a latin világ is átvette. Egy későbbi epigramma szerint „az elegáns ember gondosan rendezi hajfürtjeit, balzsam- és fahéjillatot áraszt maga körül és egyiptomi dalokat dúdol”.

Érdekes felfedezés bizonyítja, milyen nagy szerepet játszott már abban a korban is a nők szépség-

Kegyelettel áldozott Temesvár lakossága a hősök emlékének

Kegyelettel ünnepelte meg Temesvár lakossága a hősök emléknapját. A város ünnepi díszítést és a házak ormairól zászlók lengtek. Az Uniri-téren gyülekeztek a különböző iskolák növendékei, az országőrök, a nemzeti gárda tagjai, a katonai előképzésben részesülő ifjak, a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaik, valamint a különböző intézmények és testületek képviselői. A hatóságok részéről ott voltak Marta Alexandru dr. királyi helytartó, Cocoresu tábornok, Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezérőrnagy, Lungulescu Ilie ítélőtáblai főnök, Popovici Virgil ezredes-prefektus, Baran Coriolan dr. főpolgármester, Tieran Emil dr. és Warth Péter dr. alpolgármesterek, Bottez Gheorghe munkaügyi vezérfelügyelő, Hanes Traian munkaügyi felügyelő, Goruneanu Tului ítélőtáblai főügyész, Evutian Sabin tanügyi vezérfelügyelő, Micc Vasile és Cioflec Silvestru tanügyi felügyelők, Madanovic Nicolae ezredes, a nemzeti gárda tartományi parancsnoka és sokan mások. Untérweger Lothár dr. kanonok a római katolikus, Debrezeni István vezető lelkész a református, Schömmel Viktor lelkész az evangélikus, Nagy Zoltán lelkész az unitárius egyház és Drechsler Miksa

igénye. Hatshepron királynőnek leghíresebb uralkodói vállalkozása az volt, hogy tengeri expedíciót küldött Punt országába. Ezt a vállalkozást a történészek azzal magyarázták, hogy Egyiptomnak műlhatatlanul szüksége volt azokra a termelvényekre és kereskedelmi cikkekre, amelyeket Punt országból kellett behozni. Újabb kutatások szerint az expedíció elindításának az volt az oka, hogy a királynő birtokába akart jutni a Punt országában termő fűszerszármokoknak, hogy maga készíthesse el kecséit, illatszereit és a különböző szépségi cikkeket. Nehéz eldönteni, hogy a két történelmi magyarázat szerint melyikben van több igazság. Annyi bizonyos, hogy találtak Bohariban egy falfeliratot, a mely Hatshepron királynő expedíciójára vonatkozik. A Diez el Bohari-i felirat így végződik: „Mihelyt a királynő elébe rakhatták a Punt országból hozott csodás aromákat, a királynő azokból testének illatosítására azonnal sajátkezűleg balzsamos esszenciát készített. Mikor magára kente, isteni rózsailatot árasztott maga körül, ami egészen Punt országáig hatolt.

Teste olyanná vált, mintha aranyból gyárták volna, arculata csillagokhoz hasonlóan ragyogott...”

dr. főrabbi a zsidó hitközség képviselőjében jelentek meg.

Tiucra Patrachie dr. főesperes nagy papi segédlettel gyászistentiszteletet tartott a világháborúban elesett hősök lelki üdvéért. A gyászmise után a közönség körmenetben a katonai temetőbe vonult, ahol megkoszorúzták a hősök sírját, Sárbusescu Constantin ezredes pedig nagy beszédben emlékezett meg azokról a hősookról, akik életüket áldozták fel a hazáért.

A fővárosban és az egész országban mindenütt megünnepelték a Hősök Napját. Bucuresti zászló díszítést öltött és már a kora reggeli órákban megindultak a strájerék és a polgárok is virágcsokrokkal a kezükben a temetőbe, ahol mindenütt istentiszteletet tartottak. A legnagyobb ünnepség az Ismeretlen Katona síremlékénél volt le, ahol megjelentek Icus tábornok, hadügyminiszter Argesianu tábornok, Bucuresti katonai parancsnoka, Pais admirális haditengerészeti államtitkár, valamint az olasz, francia, jugoszláv, bolgár, görög és más államok követségeinek képviselői. Icus tábornok az istentisztelet után megható beszédben emlékezett meg azokról, akik életüket áldozták a nemzeti ideálért.

Franco tábornok egy hollywoodi filmszínésznő kérelmére meghegyelmezett két halálraitéltnek

A „nemzetközi brigád” két katonájának izgalmas esete.

Londonból írják: Néhány nappal ezelőtt fáradt utas szállt partra a newyorki kikötőben. Egy fiatal asszony várta a megviselt arcú utast, aki a szó szoros értelmében

a halál torkából érkezett, még pedig olyan körülmények között, amelyek még a mai drámai eseményektől zsufolt időkben is feleltették a sajtó érdeklődését.

A fáradt, kopott utas, aki hetedmagával érkezett Európából Amerikába, Harold Dahl repülő volt.

Harold Dahl még a spanyol polgárháború idején utazott Spanyolországba. Addig polgári repülő volt Amerikában és noha csak néhány héttel előbb vett feleségül egy szép hollywoodi filmszínésznőt, elhagyta hitvesét és önkéntes pilótaként belépett a spanyol köztársasági hadseregbe.

MENEKÜLÉS EJTŐERNYŐVEL

A polgárháborúban rövid katonai karriert futott be Harold Dahl. Néhányszor sikeresen küzdött a levegőben, de a brunéti csatában repülőgépét lelőtték és ő

ejtőernyővel menekült meg.

A zuhanás következtében megsebesült és a nacionalista csapatok vonalai mögött ért földet.

Az amerikai pilóta fogságba került és a sansebastiani kórházba szállították, ahol rövidesen felgyógyult sérüléseiből. San Sebastianból Salamancába került, ahol hadbírósg elé állították. Miután nem spanyol sorkatona volt,

halálra ítélték.

Itt kezdődik tulajdonképpen az a romantikus, regénybe illő történet, amelynek révén Harold Dahl megmenekült a haláltól és most hazatérhetett feleségéhez.

LEVÉL FRANCÓHOZ

Amikor ugyanis fiatal felesége megtudta, hogy férjét halálra ítélték, az amerikai követség közbenjárását kérte. A diplomáciai akció azonban meghiúsult és noha Mrs. Dahl egyéb eszközöket is igénybe-

vett, hogy a spanyol nemzeti kormányt az ítélet megváltoztatására bírja, minden igyekezete hiábavalónak bizonyult. A nemzeti kormány a háborús törvényekre való hivatkozással

nem változtatta meg a halálos ítéletet.

A kétségbeesett fiatalasszony megtudta azt is, hogy a halálos ítélet végrehajtását nem lehet tovább halasztani és néhány napon belül a kivégzés megtörténik.

A színésznő ekkor merész elhatározásra jutott. Mellőzve minden diplomáciai közvetítést,

egyenesen Franco tábornaghoz, a nacionalista kormány fejéhez írt levelet férje érdekében.

Az amerikai fiatalasszony egyszerű, közvetlen szavakkal esetelte tragédiáját, mérhetetlen fájdalomt és közölte Franco tábornaggal, hogy férje kivégzése esetén öngyilkosságot követ el, mert nem tud nélküle élni. A fiatalasszony kegyelemért esedezett a megható levélben, amelyhez csatolta fényképét is.

Amit a nagyhatalmak diplomáciai intervenciója nem tudott elérni, azt elérte a fiatalasszony megható levele. A lovagiaság győzött a politikai érdekekben és a Caudillo engedett az asszonyi kérésnek: kegyelmet adott

az amerikai pilótának.

A haláltól való csodálatos menekülés azonban nem jelentette Harold Dahl számára az azonnali szabadulást. Az amerikai pilóta három évig raboskodott még a nacionalisták börtönében, amíg most végre szabadon bocsátották és visszatérhetett Amerikába. Vele együtt érkezett vissza hét másik amerikai állampolgár is, akik szintén a volt köztársasági kormány nemzetközi brigádjában harcoltak és a nacionalisták fogságába kerültek. Franco tábornagy az egyik nagy amerikai nemzeti ünnep alkalmából a kora tavasszal megkegyelmezett a nyolc amerikai állampolgárnak és ezek most visszatérhettek hazájukba.

Több amerikai állampolgár a spanyol polgárháborúból kifolyólag már nincsen spanyol fogságban.

Az amerikai szenátus elvetette a háboruba való tényleges beavatkozást

Az Egyesült Államok csak hadianyaggal támogatják a szövetségeseket

A Reuter ügynökség közli, hogy az a hír, amely szerint a veszély még nem múlt el, mindaddig, amíg kezésére bocsátja a repülőgépeit, azt a benyomást keltette, hogy

Amerika a háború felé közeledik.

Egyes megfigyelők véleménye szerint Amerika semlegességének utolsó maradványai is megsemmisültek azzal, hogy a szövetségeseknek átadja a fegyver és ágyú feleslegét. Általában úgy hiszik, hogy az a tény, amely szerint az Egyesült Államok megengedi az amerikai pilótáknak, hogy személyesen vezessék a gépeket Kanadába, ahonnan kanadai pilóták légi úton tovább szállítják Angliába, főképpen az Egyesült Államok londoni nagykövetségének Roosevelt elnökhez intézett személyes felhívásának tulajdonítható.

Roosevelt köztársasági elnök titkára kijelentette, hogy az Egyesült Államok londoni és párisi nagykövetei állandóan telefonálnak és sürgönyöket küldenek, kérve, hogy „tegyünk meg mindent a hadianyag gyártás gyorsítására”.

A Newyork Times washingtoni levelezője jelenti, hogy az Egyesült Államok kormánya készen áll minden segítséget megadni a szövetségeseknek, kivéve egy expedíciós hadtest küldését. A magas kormányzósági tisztviselők kijelentették, hogy az Egyesült Államoknak szándékában áll mindazokat a repülőgépeket a szövetségesek rendelkezésére bocsátani, amelyeket a szárazföldi és haditengerészeti egységek a nemzetvédelem érdekében veszélyeztetése nélkül átadhatnak. Ezt olyan módon kívánják végrehajtani, hogy eladásra bocsátják a hadsereg tulajdonát képező repülőgépeket. Azok a kereskedelmi társaságok, amelyek a gépeket megvásárolják, nyomban el is szállíthatják a szövetségeseknek. Egyelőre 200 darab haditengerészeti repülőgépről van szó. Roosevelt elnök ezt a határozatot nyilvánosságra is hozta, előbb azonban a nemzetvédelmi tanács tagjaival folytatott megbeszélést.

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK TÉNYLEGES RÉSZVÉTELEL NEM TAMOGATJÁK A SZÖVETSÉGESEKET.

A Német Távirati Iroda jelenti: Az amerikai lapok azzal a közvéleményre gyakorolt nagy hatással foglalkoznak, amit az újabb német győzelmek váltottak ki. A sajtó véleménye szerint

Németország megszerzi magának a végső győzelmet.

A Daily News megállapítása szerint az Egyesült Államoknak kívül kell maradnia az európai konfliktuson mindaddig, amíg különleges körülmények nem következnek be és egyelőre meg kell elégedni a hadianyag szállításával a szövetségesek számára.

A szenátus külügyi bizottsága 19 szavazattal 2 ellenében elvetette Peppen demokrata szenátor ama javaslatát, amelyben azt indítványozta, hogy az Egyesült Államok tényleges részvétellel támogassák a szövetségeseket.

ELENÖRZIK AZ AMERIKÁBAN ÉLŐ NÉMETEKET.

Washingtonból jelenti a DNB: Roosevelt elnöknek az a kérése, hogy a titkos rendőrség felállítására többmillió póthitelt szavazzanak meg, a hadsereg képviselőinek sorozatos nyilatkozata, amelyben az általános „ötödik oszlop” veszélyéről tették említést, valamint a sajtóban megjelent cikkek, amelyekben ugyancsak az „ötödik oszlop” veszélyéről írnak,

nagy nyugtalanságot keltett az Egyesült Államokban és a délamerikai államokban.

A Washingtonban lakó német családokat bizonyos mértékben ellenőrzés alatt tartják. Társaságok alakultak, amelyeknek tagjai minden gyanús jelenséget azonnal jelentenek a titkos rendőrségnek. Csütörtökön véres összetűzés történt és ennek során egy német származású amerikai polgárt kézzúrással súlyosan megsebesítettek. A Washington Post pénteki vezércikkében azt írja, hogy a hatóságok a legszigorúbb intézkedéseket foganatosították, hogy megakadályozzák a hasonló esetek megismétlődését. (Rador.)

VÁLTOZATLANUL FOLYIK A PROPAGANDA.

A Regime Fascista jelentése szerint az USA-ban egyre növekszik a szövetségesek mellett való beavatkozás érdekében folyó propaganda. Egyik napról a másikra növekszik azoknak a tábora is, akik biztosra veszik, hogy Amerika előbb vagy utóbb beavatkozik a háborúba. A főz. véleményt kutató intézetnek arra a kérdésére: Hihető-e, hogy Németország a szövetségesek legyőzése után az USA ellen támadást intéz, a

megkérdezettek 70 százaléka „igen”-nei válaszolt.

Washingtonból jelentik: Wesson vezérőrnagy elrendelte, hogy péntektől kezdve az Egyesült Államok hadianyag gyáraiban hetenként hat napot és naponta 24 órát dolgozzanak, hogy ezáltal is meggyorsítsák a hadianyaggyártást.

Az Egyesült Államok szenátusa jóváhagyta a képviselőház által már elfogadott külön javaslatot, amely 1492 millió dollárt irányoz elő hadianyag, repülőgépek és lőszer gyártására. A törvényt most már az elnök elé terjesztik aláírás céljából.

KIÉLEZŐDÖTT AZ AMERIKAI-JAPAN VISZONY.

Tokioból jelenti a DNB: A külügyminisztérium szóvivője az embargóra vonatkozóan kijelentette, hogy a japán kormány élénk figyelemmel kíséri, vajjon Anglia és Franciaország to-

Tenyeremen hordom, lehozom a csillagot én!

Veszek neki autót, ékszert tenger pénzekért.

De csak akkor mosolyog rám, máskor mostoha,

Hogyha Egger Petrol hajszeszt viszek haza.

vábra is kap-e hadianyag szállítványt az Egyesült Államokból. Ha ez beigazolódna, Japán ezt a tényt sérelmesnek tartaná. Sajnálatos — mondotta a külügyminisztérium szóvivője —, hogy az Egyesült Államok egyre inkább olyan magatartást tanúsít, amely károsodást jelent Japán számára. A japán ipar, hogy szembe tudjon nézni az amerikai embargoval, német minta szerint rendelkezik be, hogy megóvja a nemzetvédelmet Amerika önkényes eljárásától.

Semleges kikötőkbe futottak be a tengeren levő olasz hajók

A Stefani hírgyűjtemény közli: A Popolo D'Italia pénteki számában „Egyedüli felelősség” címen rövidebb cikket közöl, amelyben hangsúlyozza, hogy francia hivatalos lapok kijelentették, ha Olaszország háborúba lép,

a háborúnak a felelőssége egyedül Olaszországra hárul.

Ezzel kapcsolatban az olasz lap így ír: „Ezek az urak nyilvánvalóan elfelejtik, hogy Olaszország volt, amely el akarta kerülni a háborút, akkor, amikor ez még lehetséges volt. De a nyugati plutokráciák nem hallgatták meg Olaszország békefelhívását. Az angol-francia visszautasító magatartás annak tulajdonítható, hogy teljesen biztosak voltak abban, hogy legyőzik a németeket és olaszokat. Ahelyett, hogy teljesítették volna Németország és Olaszország jogos követeléseit,

Anglia és Franciaország fegyvert ragadtak és tűzbe borították Európát,

hogy ezáltal vérbe és éhínségbe döntse a proletár országokat. Ma, amikor Olaszország olyan akcióba kezd, amely megegyezik a Németországgal kötött feloldhatatlan egyezmény szellemével, ennek az egyezménynek kifejlődése csupán egy közeli indulási parancsra vár. Bizonyos egyének Olaszország felelősségéről merészelnék beszélni, éppen úgy, mint ha a fasiszta forradalom nem vállalt volna magára már régen egyetlen felelősséget: megnyitni az olasz nép előtt a jövő útját és kiszabadítani a földrajzi rabszolgaságból. Ennek a célnak a megvalósítására a fegyver segítségéhez folyamodik, mivel megegyezés útján nem érhetne volna el célját.

A Havas ügynökség írja, hogy a Máltában maradt olaszok legutolsó csoportja is elhagyta a szigetet és Olaszországba utazott. A hatóságok tovább folytatják az „ötödik oszlop” elleni hadjáratot és ezért kötelezték Málta valamennyi lakosát, hogy fényképpel ellátott személyazonossági igazolványt szerezzen be.

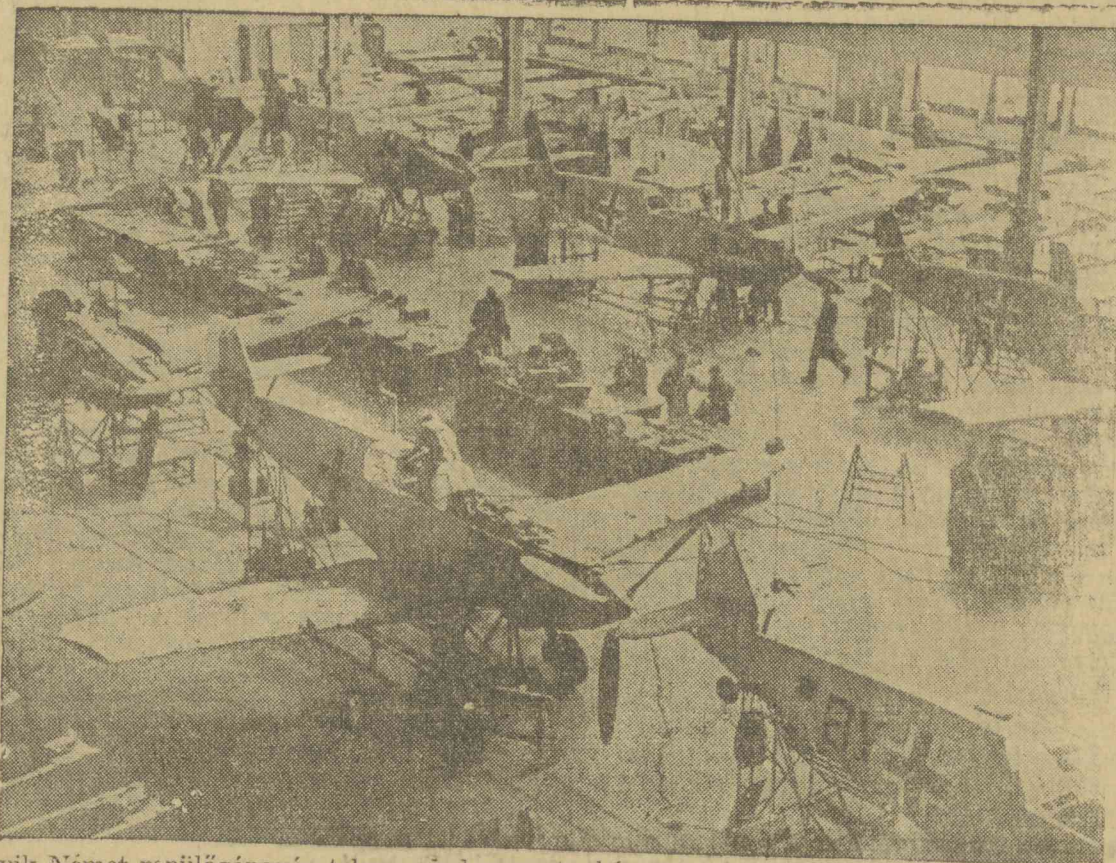
Máltában az olasz lapok értesülése szerint egyre nagyobb méreteket ölt a nyugtalanság. Az angol hatóságok ismét sok olasz nacionalistát tartóztattak le, a brit lapok pedig heves propagandát folytatnak Olaszország ellen.

A Reuter ügynökség írja, hogy az olasz hajózási társaságok közölték, hogy a tengeren tartózkodó olasz hajók parancsot kaptak arra, hogy haladéktalanul fussanak be semleges kikötőkbe. Italo Verranda, az olasz hajózási társaság newyorki igazgatója kijelentette, hogy a parancsot egyenesen Rómából kapták. Az olasz fővárosban kiadott rendelet értelmében valamennyi olasz hajó útját törölték és ezek nem indulnak el.

A Reuter ügynökség jelenti: Ponte Biancano 23 ezer tonnás olasz óceánjáró gőzös parancsot kapott, hogy az Egyesült Államok fennhatósága alatt levő balboai kikötőben maradjon mindaddig, amíg újabb utasításokat nem kap.

A Stefani hírgyűjtemény jelenti: Mussolini miniszterelnök tegnap kihallgatáson fogadta Darré német földművelésügyi minisztert.

De Bono tábornokot, a tengerentúli olasz haderő szemlézőjét a déli hadsereg parancsnokává nevezték ki.



Egyik Német repülőgépgyár telepe, ahol naponta készülnek a harcban oly félelmetes legi haderő egységei

„A berlini kancellári palota és a „Huis Doorn“ között a legudvariasabb a viszony

Találkozik Hitler Hohenzollern Vilmostal?

Hitler Adolf vezér és kancellár — mint hírlík — fölkeresi Hohenzollern Vilmos volt német császárt. Ennek a kétségteienül rendkívül érdekes eseménynek a színhelye valószínűleg a hollandiai Dondenberg környékén lesz.

Hohenzollern Vilmos 1918 november 11-én lépte át a holland határt. A holland kormány a moersbergeni kastélyt is felajánlotta a volt német császárnak, aki azonban Doornt választotta lakóhelyéül, nyilván azért, mert ezt a községet a germánok alapították. Igaz, még a pogány germánok a Krisztus előtti időben. A monda szerint Doornban él Thor, a Mennydörgés Istene, róla nevezték el a közeli Donderberget.

A „Huis Doorn“ kapcsolatai a berlini kancellári palotával

A Hohenzollern-hercegek közül először August Vilmos herceg, a híres „Auwi“ csatlakozott a német nemzeti szociálista párthoz. Mikor Hitler hívei 1932-ben bevonultak a porosz országgyűlésre, dr. Göbbels után közvetlenül August Vilmos haladt a menetben. Ugyanebben az évben Frigyes Vilmos volt német trónörökös Kurt von Schleicher tábornok közvetítésével találkozott Hitler Adolffal, majd a nyilvánosság számára nyilatkozatot tett, amelyben fenntartás nélkül magáévá tette a nemzeti szociálista párt célkitűzéseit. Később Hohenzollern Vilmos felesége, Hermine hercegnő kereszte fel Hitler Adolffal, aki azóta a doorni hercegnőt többször is fogadta.

Pár évvel ezelőtt az angol-francia sajtóban azt híresztelték, hogy a volt német császár rossz néven vette, hogy a Führer megtiltotta Németországban a Hohenzollern-propagandát és felszámolt minden Hohenzollern-szervezetet. Ezek a hírek akkor is megismétlődtek, amikor Hitler Adolf kormányja az evangélikus és a katolikus egyházak ellen egyes kérdésekben állást foglalt. De ezekre a hírekre rácsáfolt maga Hohenzollern Vilmos, amikor Hitler Adolf kancellárnak a német egységre vonatkozó terveiről elismeréssel nyilatkozott. A volt császár fővarmesteri hivatala 1939-ben a „Huis Doorn“-nek a berlini kancellári palotához fűződő viszonyáról a következőket mondotta:

— A berlini kancellári palota és a „Huis Doorn“ között a legudvariasabb viszony áll fenn. Háborúskodásra nem is volna ok. Hohenzollern Vilmos számára politikai és katonai kérdések 1918 november 10-ike óta nincsenek ..

1918 ES 1940

A világ természetesen nagy érdeklődéssel tekint Hitler állítólagos doorni látogatása elé. Mert ha Hohenzollern Vilmos számára 1918 november 10-ike óta politikai és katonai kérdések

A szerencsecsillag

Hohenzollern Vilmos és a német nemzeti szociálista párt között már 1934-ben létrejött a közvetlen érintkezés. A volt német császár ugyanis „Die Chinesische Monade“ című könyvet írt, amelyben azt a kérdést fejtegette, hogy mit szimbolizál és honnan származik a horogkereszt és milyen összefüggés áll fenn a horogkereszt és a kínaiak ősrégi szerencsecsillaga, a „Monade“ között? A császári könyv rajzillusztrációi bebizonyították, hogy a horogkereszt a „Monade“-ből fejlődött. Sőt Hohenzollern Vilmos könyvében megállapította azt is, hogy a Keleten ma is használatban levő „Monade“ épp úgy, mint a horogkereszt, a napot, a fényt, a ragyogást, a haladást, az erőt szimbolizálja.

A császári könyv megjelenése után, mint ismeretes, a Hitler-kormány nemhogy akadályokat gördített volna a Hohenzollern Vilmos elnöklése alatt működő „Doorni tudós társaság“ munkássága elé, ellenkezőleg, a társaság munkáját megszemenő pártfogásban részesítette.

A DOORNI TALALKOZÓ

Hohenzollern Vilmos évekkel ezelőtt Berlinben az Unter den Linden palotát vásárolt. Felesége, Hermine hercegnő, továbbá a volt német császár mostohafiai, ha Berlinben tartózkodtak, ebben a palotában szálltak meg. A volt német

Az sem lehetetlen, hogy Hitler Adolf és Hohenzollern Vilmos a heerenbergi kastélyban találkozzanak. A heerenbergi holland birtokot ugyanis Hohenzollern Vilmos megvette. A birtok keleten határos Poroszországgal. Az emmeriki német vasútállomásról félórás sétával bárki a Bergkastélyhoz érhet.

A fáma szerint

a volt császár és Hitler Adolf egy ízben már találkoztak is egymással.

Ez a találkozás 1932 nyarán a zandvoorti Muruluban játszódott le és a megbeszélésen a német nemzeti szociálista párt több tagja is jelen volt.

nincsenek is, 1918 november 10-ike előtt azonban ugyanazok a politikai és katonai kérdések érdekelték Hohenzollern volt német császárt, mint amelyek most Hitlert foglalkoztatják. Sőt akkor is, most is egy kérdés körül csoportosult valamennyi német probléma. Ez a kérdés: az angolok legyőzése.

Hohenzollern Vilmos, amint azt a német külügyminisztérium által „Az európai kabinetek politikája 1871-től 1914-ig“ című műnek 1926 decemberében közrebocsátott utolsó fejezete elmondja, külpolitikai felfogását ebben az egy mondatban foglalta össze: „az angolok gyűlölik a németeket és alig várják, hogy a franciák oldalán leszámolhassanak a — germánokkal“. Emelkezetes, hogy a német külügyminisztériumnak ez a könyve akkor igen nagy feltűnést keltett. A politikai kulisszák mögött lefolyt levelezések és beszélgetések ugyanis nyilvánosságra kerültek. A könyv beszámolt arról a beszélgetésről is, amit a németbarát Lord Haldane 1912 december 3-án felytatott II. Vilmostal. A volt német császár e beszélgetés alkalmával hevesebben foglalt állást az angolok ellen, mint Hitler Adolf bármelyik beszédében.

Igaz ugyan, hogy Hohenzollern Vilmos 1918 óta hangfogót tett angolelles politikai állásfoglalására. Egyetlen leánya: Viktória Lujza, a braunschweigi herceg felesége, Hohenzollern Vilmos engedélyével látogatott el Londonba, a volt császár pedig 1936-ban György hercegnek, az angol király öccsének a látogatását fogadta Doornban. London és Doorn között már 1926-tól kezdve meg volt az udvariasági érintkezés. Hohenzollern Vilmos, ahogy a helyzet kívánta: gratuláló sürgönyt, vagy nagy W betűvel díszített gyászkoszorút küldött Londonba, amint V. György, VII. Edward és VI. György angol királyok is kivették részüket a doorni ünnepségből, vagy gyászból.

császár a nagyanyjától örökölt Homburg-kastélyt 1935-ben átalakította, nagyszerűen berendezte. Akkor elterjedtek a hírek, hogy Németországba költözik. Most is, hogy a német haderő elfoglalta Hollandiát és a kis Doornon is átvonultak a német csapatok (Doorn sértetlen maradt!), tírr hallani lehetett arról, hogy Hohenzollern Vilmos huszonegy és féleves önkéntes száműzetésének végét vet és visszatér Németországba. A nyolcvanegy éves ex-császár azonban aligha foglalkozik azzal a gondolattal, hogy elhagyja megszokott doorni tartózkodási helyét.

Ellenkezőleg, valószínűleg a „Huis Doorn“-ban készültek már Hitler Adolf vezér és kancellár fogadására. A hírek szerint Hitler látogatásánál jelen lesznek a volt császár fiai is. Frigyes Vilmos, Eitel Frigyes, Adalbert, August Vilmos és Oszkár, akit mint a Hohenzollern-család „eszét“ szoktak emlegetni. A hatodik császári fiú: Joachim herceg, mint ismeretes, 1920-ban öngyilkosságot követett el. Jelen lesz Viktória Lujza hercegnő, a volt német császár leánya is, akinek Lujza nevű leányát 1938-ban vette el feleségül György görög trónörökös.

A találkozásnál pompáról, ünnepségről természetesen nem lehet szó, mert ahogy sok doorni ház falán, úgy a Hohenzollern-palotán is most gyászobogó leng.

A siker egyik legfontosabb tényezője az egészség

Mindannak dacára, hogy ez köztudomású dolog és hogy a gyomornek tevékenysége révén nagy fontosságot kell tulajdonítani, senki sem ferdit kellő gondot szervezetünk eme részére.

Mérték nélkül nyelünk le mindent és minden órában. Ezért nem létezik ember, aki egy bizonyos kor elérése után ne panaszkodna gyomor-fájdalmakról és zavarokról. Gyomrunkkal szembeni visszaélésünk elkerülhetetlen eredményei a gyomorbaajok és mindenféle bántalmak.

A modern orvostudományának sikerült felfedeznie egy olyan gyógyszert, amelynek az a nagyértékű tulajdonsága, hogy a legmakacsabb vese-, epe- és májmegettegeőést rövid kura után tökéletesen gyógyít. A világhírű amerikai GASTRO-D készítményről van szó, amely minden országban kipróbálva lévén, milliónyi embert gyógyított meg, miáltal valóságos áldást jelent az emberiség számára.

A „GASTRO-D.“ kapható gyógyszer-tárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 150 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszer-tárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Hohenzollern Vilmos legidősebb unokájának az elesét gyászolja.

A német hadsereg fővezére nyilván részvétét fogja kifejezni az excsászárnak a belgiumi csatamezőn megsebesült hős Hohenzollern Frigyes Vilmos herceg halála alkalmából. De bármi történjék is, ez a találkozás az egész világ számára érdekes esemény lesz.

CORSO mozi

Ma utoljára
a nők bálványja

Ramon Novarro

A KALAND

című legújabb filmjében, melyben a többi főszerepeket Marian Marsh, Margaret Tallichet és Verebes Ernő játszik.

Vasárnap premier

Mickey Rooney

nagyok és kicsinyek kedvence egyik legkiválóbb szerepében, a

Mi lesz veled Andy Hardy

című filmben, melynek nagyobb szerepeit Lewis Stone, Cecilia Parker és Fay Holden játszik.

A Parancsot szerencsés háborus híradója.

Egy felvegyverzett Franciaország állandó fenyegetés a német egység részére

A Hamburger Fremdenblatt feltűnésteltő cikkben ismerteti a német háborús célokat

Berlinből jelentik: Egészen az elmúlt hét végéig a hivatalos körök, a sajtó és a közvélemény számára Németország „1. számú ellensége” Nagybritannia volt. A német katonai közleményekben Hollandiát, Belgiumot, Franciaországot és azelőtt Norvégiát, valamint Lengyelországot az angol politika áldozatainak tüntették fel, amelyek fegyverrel szállottak szembe Németországgal. Elsősorban Franciaország volt a német körök megítélése szerint az, amellyel Németország jószomszédi viszonyban élhetett volna, ha nem követte volna Anglia imperialista politikáját.

A francia politikáról és a francia hadseregéről megjelenő cikkek sohasem voltak olyan élesen támadók, mint azok, amelyek Nagybritannia politikai céljait és a brit hadsereget tárgyalták.

Egyes német körökben egyáltalában nem tartották kizártnak a Franciaországgal való megegyezést.

Most azonban ebben a tekintetben fontos változás történt. Kategórikusan kihangsúlyozták, hogy a háború nemcsak az angol uralomnak Európára történő kiterjesztése, hanem Franciaország kontinentális hatalma ellen is irányul, amelynek révén ez az utóbbi ország minden időben ellene volt a német birodalom megnagyobbodásának.

A megváltozott állásfoglalást most kikristályosítva foglalja összes legutóbbi számában a Hamburger Fremdenblatt című német újság, amely felkeltette a berlini politikai megfigyelők érdeklődését és ugyanakkor a Wilhelmetrasse teljes jóváhagyásával is találkozott. A cikk, amelynek címe Wiedergutmachung (Jóvátétel), a történelmi jóvátétel értelmével foglalkozik, azaz az igazságtalannak tartott helyzettel, ami jellemző nemcsak azért, mert

fedli az ortodox nemzeti szocialista álláspontot, hanem azért is, mert a felhozott példák teljesen megmagyarázzák a német népek Franciaország iránt elfoglalt álláspontját

és éppen emiatt nagy jelentőségük van.

A cikk kezdetén leszögezi, hogy az angol szigetország megsebezhetetlensége, valamint a megerősített Franciaország mítosza a német hadsereg csapásai alatt semmivé vált. Németország elfoglalta azokat a kis államokat, amelyeknek hadereje arra volt hivatva, hogy feltartóztassa a német csapatokat és most már szemtől-szembe áll Angliával és Franciaországgal és

el van határozva, hogy katonai téren döntésre viszi az ügyet.

A jelen pillanat igen kedvező, hogy visszatekintést lehessen végezni azokra a politikai célokra, amelyek a mostani háború alapjául szolgálnak és

amelyek meghatározzák az új Európa felépítését és jövő sorsát a kontinensek között. Németország két ok miatt lépett a háborúba:

Angliának a kontinensre gyakorolt intervenció politikájának megsemmisítésére és másodsorban az évszázados francia ellenállás letörésére, amely a német birodalom egysége és megnagyobbodása ellen küzdött már 1648 óta, a wesfáliai békétől.

A német ellenhatás erre a francia törekvésre először 1914-ben, majd újabban 1939-ben konkrétizálódott.

Ha most Anglia nem talált volna egyetlen kardot sem Franciaországban, amely mellé állott volna, lehetséges lett volna Anglia szándékait keresztül húzni. De a német védekezés Franciaország ellen fordul, mert ezzel az állammal nincsen mód a megbékélésre.

Németország részére kézenfekvő szükségesség Franciaország Európa-vezető szerepét csökkenteni, egy erős és felfegyverzett Franciaország állandó fenyegetése a német birodalom nemzeti egysége és politikai szerepe szempontjából.

A német lap két pillanatfelvételt közöl a világháború befejezéséről, amely a cikkirő szerint jelentőség teljes és összhangban van a cikk befejezésével és annak címével: 1918 november 8-án, amikor a német bizottság Compiègnebe ment, hogy a fegyverszüneti tárgyalásokat megkezdje, Foch marsall, akinek jobbkéze a jelenlegi francia főparancsnok, Weygand volt,

szárnyegéde útján ezt közölte a német küldöttséggel: „Mi a kívánságuk az urainak?”

A második jelenet 1919 május 7-én folyt le a versaillesi tükörteremben. A „tigris”, Clemenceau, mint egy törvényszéki elnök, kérlelhette-nül jelentette ki:

„Sem idő, sem alkalom nincsen a felesleges szavakra. Önök háborúba kényszerítettek bennünket. Gondunk lesz rá, hogy hasonló feltételek mellett még egy ilyen háború ne törjön ki. Utótt a számadás órája.”

Ilyen emlékekkel szemben és amikor Franciaország ismét mint hűncsat és barbárokat emlegeti a német népet, az elfojtott gyűlölet ismét kezd felébredni.

A Hamburger Fremdenblatt cikke nemcsak azért keltette fel a berlini semleges körök figyelmét, mert a jelen helyzetben Franciaországot a német birodalom fő ellenségének tekintik, de azért is, mert élénk fényt vet azokra az érzelmekekre, amelyek talán kialudottaknak látszottak, valamint azokra az elgondolásokra, amelyek a német vezető körökét a háború utáni újjászervezés tekintetében foglalkoztatják.

Még három évet kell várni a televízióra?

Sikerrel jártak Amerikában a kísérletek, de a háború miatt el kell halasztani a televízió általános bevezetését

Newyorkból írják: Egy esztendővel ezelőtt a newyorki világkiállítás megnyitásának idején a legnagyobb newyorki rádiótársaságok bejelentették, hogy rövidesen áttérnek

a látható rádióra, a televízióra.

Külön tízmillió dolláros alapot létesítettek, azzal a céllal, hogy folytassák a kutatásokat és tökéletesítsék az új találmányt, amely elvileg már tökéletesen vobávit. Együttal forgalomba hozták a televízió felvevő készülékeit 395 dolláros egységáron. Ezer-számra fogytak ezek a készülékek, amelyekhez külön levelet csatoltak a gyártók, a következő szöveggel:

— Amennyiben ez a készülék kimegy a divatból és új gépet bocsátunk ki,

ezt a készüléket teljes áron bevesszük.

Kitűnően sikerültek az első televíziós leadások. Szakértők szerint nem volt más kiküszöbölendő hiba, mint az, hogy egyelőre a műteremből csak

negyvenmérőföldes (körülbelül 94 kilométeres)

körzetben lehetett használni a gépet.

Optimista vezetők szerint azonban néhány hónap alatt annyira megjavítják a televíziót, hogy néhány száz mérőföldnyire lehet biztosítani a tökéletes adást.

A rádiótársaságok most sajnálatos közlik, hogy a terveik és számításaik nem váltak be. Még várni kell egy ideig a látható rádióra. A szakmabeli gyárok egy részét átalakították hadiüzemekké és ez volt az egyik oka annak, hogy a televízió tökéletesítése halasztást szenvedett. Természetesen most is működik egy-két televíziós leadóállomás, de ezek csak szűk körzetben folytatják a kisugárzást, úgy-hogy sok gyakorlati értékük tulajdonképpen nincsen.

A kísérletek magától értetődően tovább folynak és megvan a remény, hogy nemsokára a világ sok millió rádióhallgatója nemcsak hangban, hanem képen is élvezni fogja a művészi előadásokat és a világeseményeket. A legújabb feltevések szerint még három esztendőre van szükség, hogy ez az álom beteljesedjék.

2-3

ARTIN

dragée

biatosan hat

Villámháború és villámbeke

A jelenlegi háború egészen más, mint az eddig folytatott összes háborúk. Főképpen a félelmetes gyorsaság jellemzi és az a körülmény, hogy a hadműveletek földön, levegőben és tengeren egyaránt a legnagyobb erőfeszítéssel folynak. Levegzetelállító ez a hajsza. Éjszaka és nappal, mindig és mindenütt ott leselkedik a halálos veszedelem. Már a végtelen tengernek sincs egyetlen biztonságos pontja; bárholnan felbukkanhatnak nagy mélységekből a búvárhajók és bármilyen megnyugtatónak is látszik a vizek fel-színe, egyetlen irtózatos robbanás máris a tenger fenekére küldheti egész személyzetével akár a legbüszkébb hadihajót is az úszó akna. A földön tankszörnyetegek száguldanak, ósvilági állatokra emlékeztető ércalkotmányok, rohamukban pozdorjává zúzva a legnagyobb, a legszilárdabb épületeket is, a levegőből pedig irtózatos bombaeső hull, hogy befejezze az apokaliptikus pusztulás művét.

Ez a mostani háború képe, amelynél Dante sem festett pokolibb freskót. Ez a minden dimenzióban folytatott totális háború, amely már nem ismer semminemű korlátozást, térbeli határokat. Szágulda rohannak az események, egymásba folynak a percek, órák, napok, hetek, már alig tudjuk figyelni a történéseket, oly szemkáprázató gyorsasággal perdülnek a történelmi vásznán. Igen, a mai háborúnak leguralkodóbb eleme a gyorsaság, bármilyen áron kicsikarni a sikert, kerüljön az akármennyi anyagba, vérbe, mert semmi sem hozhatja meg biztosabban a végső eredményt, mint az az iram, amely megüli még a pillanatot is. Sietni, sietni, ez lett a jelszó már Angliában is, ahol mindeddig sohasem vált meg-hitt fogalom a gyorsaság; sietni, sietni, ez a szólam bűg fel mind nyilvánvalóbban Olaszországban is, ahol torlódnak a közeli háborús beavatkozást sejtető események.

Az Itáliában tartózkodó amerikai állampolgárok már elutaztak. Közöttük voltak a diplomaták családtagjai, valamint az amerikai ipari vállalatok kereskedelmi alkalmazottai. Sőt a vatikánvárosi események is azt sejtetik, hogy csakhamar kitör a háború. Maglione bíboros államtitkár körlevelet intézett a Vatikánvárosban akreditált diplomatákhoz, hogy amennyiben háború törne ki államuk és Olaszország között, a Vatikánváros megnyitja kapuit a követségek vezetői és egy titkár számára. A villámháború útjében viharzanak tehát az események is a végső kifejlődés felé. Amerika már félig hadiállapotban van, mert ha nem is történt még formális hadüzenet, a szövetségeseket cselekvőleg támogató magatartása semmi kétséget sem hagy fenn aziránt, hogy a továbbiakban még csak erősödhet a beavatkozás szelleme.

Ilyen körülmények között még mint halvány távoli remény is mind nagyobb messziségbe foszlik a kiengesztelődés lehetősége. És mégis szörnyűségecses ágyúdörögés közepette is, olyan hírt kelt szárnyra, hogy Flandria megszállása után Németország Róma közvetítésével békeajánlatot tesz. Villámháború közbenette tehát egy villámbeke? A béke mindig időszerű, hűlőösen mostan, midőn három nagy európai nemzet ifjúságának színe-virága pusztul hekatombákban. Soha, de soha ily rövid idő alatt még nem falt fel ennyi áldozatot a háború molochja, mint a világtörténelem legnagyobb mostani csatájában. Elhullanak erős férfiak, gyermekifjak, életék, amelyeket sohasem lehet többé feltámasztani. Minden más célon túl, már azért is sürgős volna ennek a szörnyű viaskodásnak véget vetni, hogy megállion ez a vérontás. Sainos, azonban nem igen hihetünk a kiengesztelődés lehetőségében, mert a villámháború vérizzó atmoszférájából neru származhat villámbeke.

E.

HIREK

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Belföldön házhoz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolcvan lei, negyedévre 330 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak havonta házhoz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

18-10 és este 10 óra után: 28-17

Medárd napján

Ó, Medárdus, ó Medárdus,
szántónk, rétünk, kertünk már dús
a sok víztől, mellyel az ég
öntöz minket naponta rég.
Bizony nem is negyven napig,
de legalább hatvanhatig
zuhog eső színet nélkül,
özönvíz jön reánk végül.
A sok eső szörnyen megárt,
azért kértünk, kedves Medárd,
ha már addát jöttöd előtt
negyven napnál hosszabb esőt.
adj most végre napsugarat,
lélekítő eget, vídám nyarat,
ne tartsd be a hagyományod,
vessed sutba és szokásod,
ó, Medárdom, ó Medárdom,
ne adj esőt, jaj, immáron,
addát esőt már eleget,
addát éves előleget,
adj, amire régen vártunk,
derült időt, adj, Medárdunk,
adj meleget negyven napra,
vagy akárha nyolcvanhatra,
a tél úgyis soká tombolt,
tavaszunk meg éppen nem volt,
ma napon felsőhajtunk:
ó, szent Medárd, segíts rajtunk,
adj nyarat, mely tart újévig,
azt se bánjuk, ha hűsvétig.

Kóró Pál

— **LAPUNK LEGKÖZELEBBI SZÁMA** a mai nemzeti ünnepre rendelt szigorú munkaszünetre való tekintettel, kedden korán reggel a rendes időben jelenik meg.

— **Anglia átengedi a Magyarországra irányuló árut.** Budapestről jelentik: A szigorított tengeri blokád következtében sok, Magyarország által rendelt árú rekedt külföldi kikötőben. Angol részről most kijelentették, hogy a szóban forgó árutat most fel szabadítják és ezzel tekintélyes mennyiségű nyersanyag behozatala válik lehetővé.

— **Az angol király katonái között.** Londonból jelentik: György király tegnap meglátogatta az aldershoti tábor katonáit beszédet intézett hozzájuk. Ugyanakkor a kerti herceg a délryugati katonai légi központot látogatta meg. (Rador.)

— **A szófiai orosz követ váratlanul Moszkvába repült.** Szófiából jelentik: Lavrentiev a szovjetkormány szófiai követe csütörtökön este váratlanul elhagyta a bolgár fővárost és repülőgépen Moszkvába utazott.

— **AZ OLASZOK ELHAGYJÁK PALESZTI-
NÁT.** A Reuter ügynökség jelenti: A Dadata nevű olasz hajóval csütörtökön 150 olasz, legnagyobb részt asszony és gyermek elhagyta a haifai kikötőt. Azt hiszik, hogy az olaszok egy másik csoportja a legközelebbi napokban utazik el. A Liktoria vonal repülőgépe csütörtökön nem érkezett meg Palesztinába. Híre jár annak is, hogy a társaság beszüntette a hely-előjegyzéseket utasszállító gépeire. (Rador.)

— **Megnövekedett a genfi hadifogoly iroda munkája.** Genfből jelentik: A genfi központi hadifogoly iroda teljes erővel dolgozik. A személyzetét nagy mértékben emelték és az irodák helyiségeit is kiterjesztették. A hadifoglyok hozzátartozóitól érkező levelezés rendkívül nagy. Minden intézkedést megvettek arra, hogy a foglyok hozzátartozói és az illetékes kormányokat részletesen és pontosan tájékoztassák a foglyok körülményeiről és egészségügyi állapotáról. (Rador.)

Ma mindenki gyanus, aki szabadságot emleget...

Ravasz László magy. református püspök feltűnésteltő cikke

Budapestről jelentik: Dr. Ravasz László református püspök a „Protestáns Szemle” című folyóiratban feltűnést keltő cikket írt, amelyben többek között a következőket állapítja meg:

— **Ma a kereszténység igen sok helyen divat, de nem vallás.** Vannak nagy területei a világnak, ahol a vallás divat, de a kereszténység nem. Máról holnapra csinált vallások terjednek

el és az emberek tömegeit hódítják meg. Missziót üznek és vértanúkkal diceskednek, de tudomásul sem veszik a protestánság elutasíthatatlan igényét. Ma mindenki gyanus, aki szabadságot emleget, mintha az egész világ egy óriási fegyház volna, mert rabnak lenni az egyetlen érdem, a szabadság utáni vágy pedig az egyetlen bűn. (Rador.)

— **Cáfolják a norvég király betegségéről terjesztett híreket.** Londonból jelentik: A Haakon norvég király betegségéről elterjedt hírekkel szemben hivatalos norvég forrásból közlik, hogy az uralkodó egészséges és jelenleg Norvégiában tartózkodik. (Rador.)

— **Roosevelt elnök nem ajánlott fel menedéket Pius pápának.** Washingtonból jelentik: A Fehér Házban cáfolják az az amerikai sajtójelentést, amely szerint Roosevelt köztársasági elnök XII. Pius pápának az Egyesült Államokban menedéket ajánlott volna fel. (Rador.)

— **Kémeket és árulókat ítélték halálra Franciaországban.** Párisból jelentik: A hatóságok változatlan eréllyel folytatják a nemzetbiztonság szempontjából szükséges óvintézkedések és megtorló rendszabályok foganatosítását. A hadbíróság szerdán halálra ítelt egy árulót és két kém, ezenkívül két kémkedéssel gyanúsított személyt életfogytiglani fegyházzal sújtott. Nagy feltűnést keltett az a hír, hogy a nemzetbiztonsági hivatal az állam külső és belső biztonsága ellen elkövetett merényletek címén elrendelte több ismert, a társadalmi életben is előkelő szerepet játszó publicista és író: Fabre Luce báró, Cobineau gróf, Mouton, Le Chant és Lauvreaux letartóztatását. Fabre Luce báró a szélső jobboldali és a tekintélyuralmi elven alapuló politikai irányzat egyik vezetője volt, Cobineau gróf leszármazottja annak a Botineau grófnak, aki a nemzeti szocialista mozgalomban nagy szerepet játszó fajelméletet felállította. (Rador.)

— **Emlékméket bocsátanak ki június 8-án.** Bucurestiből jelentik: Rendelettelvény alapján a pénzügyminisztérium felhatalmazást kapott, hogy a nemzeti pénzverdénél 20 és 100 lei névértékű, valamint névérték nélkül emlékméket veressen. Az utóbbi értéke a benne foglalt arany lesz. A kibocsátandó érmék mennyiségét a minisztertanács határozza meg. A szükséges arany mennyiséget a jegybank bocsátja a pénzverde rendelkezésére, míg az előállítási költségek a pénzügyminisztériumot terhelik. Az emlékmérek június 8-án kerülnek kibocsátásra.

— **Elegendő kőolaj van az országban.** A város vezetőségéhez leirat érkezett a nemzetgazdasági minisztériumtól, amely megállapította, hogy tökéletesen biztosították az ország kőolaj szükségletét, tehát minden vállalat, lerakat és árusító hely köteles elegendő készletet raktáron tartani. A városi közigazgatási szerveknek ellenőrizniük kell, hogy minden elárúsító helyen a szükséglet teljes kielégítésére elegendő készletet tartanak raktáron. Ellenkező esetben eljárást kell indítani a cég ellen. Az intézkedés elsősorban a világító olajra vonatkozik.

— **Megszigorítják Magyarországot és a külföld fávíró összeköttetését.** Budapestről jelentik: Tegnap rendelet jelent meg, amely megszigorítja az ellenőrzést a telefon és távíró-összeköttetés terén, Magyarország és a többi államok között.

— **Ismét megkezdődnek a magyar—orsz kereskedelmi tárgyalások.** A magyar—orsz kereskedelmi kapcsolatok felújítására vonatkozó tárgyalások rövidesen megkezdődnek, miután az annak idején külső okok miatt félbeszakított előkészítő munkálatok ismét lehetővé váltak. A két ország által kölcsönösen óhajtott árucserre forgalom felvételére irányuló tárgyalások céljából Moszkvába utazott Csatho László, a külkereskedelmi hivatal megbízottja, aki már régebben is rész vett a szovjettel folytatott tárgyalásokon.

— **Magyar népközösségi közgyűlés az első körületben.** A Gyárvaros, Erzsébetváros, Józsefváros, Mehalá, Blaskovics-telep és a Rónác után a Beiváros magyarsága is megalakítja a Magyar Népközösség tagozatát. Ezzel Temesvár valamennyi városrészének meglesz a maga külön tagozata. Az alakuló közgyűlést vasárnap, holnap június 9-én délelőtt tizenegy órakor tartják a Magyar Ház első emeleti dísztermében. A közgyűlésen résztvesz a Magyar Népközösség bányai központjának vezetője és a többi városi tagozat számos kiküldötte is.

— **Romeó úr nőül, Júlia úrnő férjhez megy.** Ezzel foglalkozik a Film, Színház, Irodalom e heti száma, amely szenzációs kép riportot hoz Seletzky Zitának a Nemzeti Színház Júliájának esküvőjéről és a Szabó Sándor, a Romeó szerepében nagy sikert aratott fiatal színésznek eljegyzéséről. Az ediginél tartalmasabb kiállításban, színes képekkel megjelent Film, Színház, Irodalom új száma egyébként is tárháza a riport képeknek, cikkeknek, irodalmi eseményeknek és pompás képeknek. Egyed Zoltán színházi levele, a hétről-hétre nagy érdeklődéssel várt Hollywoodi regénye. Kiemeljük az új szám tartalmából Babay József novelláját, interjú Bartók Bélával, búvájos kutya riport, beszámoló a könyvnapról, a villám-lexikont, Tolnai Klári cikket kisgyermekéről, a hőmérős mozikritikát, nőrosvat, vicceket és rejtvenyeket. Ára 12 lei. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal: Budapest, Andrássy út 45.

— **Születések.** Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Keller Gerhard, Beer Anna, Hilger Sigfrid István, Fodor László.

— **Halálozások.** Meghaltak: Radu Gheorghe tizenkilenc éves zenész, Wünschel Margit született Papilion hatvanhat éves, Malhinger Péter hatvan éves asztalos, Pop Anna hetven éves gyári munkásnő.

— **Főszolgabírói értekezlet.** Tegnap délelőtt a prefektúrán Popovici Virgil ezredes-prefektus elnöklétével a megye járásainak főszolgabírái értekezletet tartottak. A megbeszélésen megvitatták a járások ügyeit, megtárgyalták a vetések állapotát és a katonai szolgálatot teljesítő családfenntartók hozzátartozóinak segélyezését. A prefektus ismertette a főszolgabírákkal a járásokat érdeklő legújabb kormányintézkedéseket.

— **Elhunyt uradalmi gazdatiszt.** Prunkl Ede volt uradalmi gazdatiszt az erzsébetvárosi Rusu Sírianu ucca 22 szám alatti lakásában hatvannyolc éves korában meghalt. Az elhunyt kiváló szaktudással rendelkezett és hosszú időn keresztül a Dadányi, majd a Juhos és gróf Karácsonyi birtokok gazdasági ügyeit intézte. Nagyszerű gazdasági ismeretein kívül szívósság és becsületesség jellemezték. A bányászi körökben sokan tisztelték és nagy tiszteletnek örvendtek. Halálát özvegye, született Ifkin Emilia, gyermekei, Antonia és Györgyi, bátyja Prunkl Károly volt gazdatiszt és kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése ma, szombaton délután háromnegyednyolc órakor az erzsébetvárosi temető halottasházából megy végbe.

— **Öngyilkosság.** Stihan Ioan harminchét éves omori gazda öngyilkossági szándékkal felakasztotta magát és meghalt. Tettét családi okok miatt követte el.

— **A józsefvárosi katolikus egyházközség megalakítja választmányát.** A józsefvárosi római katolikus egyházközség tanácsa, holnap vasárnap délelőtt az ünnepi nagymise után megalakítja az új választmányt. A választás feltizenegy órakor kezdődik az új fiúiskola nagytermében. A holnap megalakítandó választmány a püspöki jóváhagyás után a hivatalból való és az egyházmegyei főhatóság által kinevezendő tagokkal együtt megválasztja az egyházközség új elnökségét és tisztikarát.

— **Ezer pengős készpénz jutalom a Színházi Magazin új film-pályázatán.** A Színházi Magazin e heti száma nagyszabású filmpályázatot indít, amelyre ezer pengő készpénz jutalommal, sok érdekes díjjal honorál. Kiss Ferenc és Tőkés Anna székesfehérvári vendégszerepléséről hoz nagy képes riportot, beszámoló a római opera művészeinek budapesti vendégszerepléséről és a színpadi világ új szenzációjáról, a magyar énekes primadonna, akit a világhírű olasz énekesnő Gina Cigna fedezett fel. A tartalommas szívesen további érdeklődésére Farkas Imre vidám es hangulatos cikke „Nőben az igazság”, az Ismeretlen Író vezércikke Zsazsáról, 12 sztar, 12 év. 12 szépség ideál, földi csillag obszervatórium és még számos riport, cikk, novella, viccrovat, nagy divatrovat, hat egyfelvonásos darab melléklet és a gyermekek öröme a Kis Magazin, Sice úrfi kalandjaival.

(—) A főpolgármester Bucurestiben. Baran Coriolan dr. főpolgármester Bucurestibe utazott, ahol résztvesz a romániai városok szövetségének ülésén. A főpolgármester néhány nap múlva tér haza.

(—) Gátalja új katolikus kántora. A gátaljai római katolikus egyházközség az elhunyt Stifter Béla helyére Mosonyi Ferenc magyarpécskai nyugalmazott tanítót választotta meg kántorává.

— Ausztrália nagy repülőgép rendelései. A kormány 2 millió font sterling értékben repülőgépeket rendelt az ausztráliai gyárakban. Ezért az összegért 300 Higer Modh rendszerű gépet készítenek, míg az Egyesült Államokban további 700 vizirepülőgépet rendeltek. (Rador.)

— Ujabb árvíz Magyarországon. Budapestről jelentik: A Duna és a Tisza áradása 130 ezer holdnyi új területet öntött el Magyarországon. Ennek a fele szántóföld, a másik fele legelő. A Duna a magyar szakaszon tovább árad és csak szembaton éri el a legmagasabb vízállást. A Tisza és a Körös már apadóban van.

— Elcsúszott egy német herceg a nyugati fronton. Berlinből jelentik: Frigyes Vilmos schleswig-holstein-krügsburgi herceg a nyugati fronton hősi halált halt. A herceg május 29-én egy rohamnál súlyosan megsebesült és egy tábori kórházban beiehalt sérüléseibe. (Rador.)

(—) Felvétel a Babes gimnáziumban. A V. Babes temesvári fiúgimnázium igazgatósága közhírré teszi, hogy az intézet I. a. és I. b. osztályában kilencven hely áll rendelkezésre. Mindazok, akik gyermeküket az első osztály felvételi vizsgájára kívánják bocsátani, beírathatják őket nyomban azután, hogy az elemi iskola elvégzéséről szóló bizonyítványt megkapták. Beíratás naponta van az iskola igazgatóságánál Temesvárott a Bul. C. D. Loga 1 szám alatt a második emeleten, délelőtt 9—12 óra között. A beíratáshoz szükségesek: 1. születési bizonyítvány, 2. keresztlevél, 3. állampolgársági bizonyítvány, 4. újrairatási bizonyítvány, 5. iskolai bizonyítvány. A felvételi vizsga díja 80 lei.

— Angliába tilos a mindennapi friss kenyér. Londonból jelentik: Angliában a lisztel való takarékoskodás céljából elrendelték, hogy csak minden másnap lehet friss kenyeret sütni. (Rador.)

— Max Baer újabb győzelme. Newyorkból jelentik: Max Baer az első összecsapás alkalmával knokouttal kiütötte Campolo argentinai bajnokot.

(—) Házasságok. Az anyakönyvi hivatalban a következő mátkapárok kötöttek házasságot: Schramm Henrik gyárigazgató és Mihai Edita Magdalena mérnök, Tiapu Coriolan városi tisztviselő és Janik Róza, Anau József kereskedő és Brill Anna, Lateu Pavel kovács és Vlaicovici Ana, Micleu Traian magántisztviselő és Lica Floarea.

Kovács Odön dr. hatvan éves

Hatvan év nagy idő az emberi lét rövidre szabott földi vándorlásában és ami ezen időpont után következik, az már a békés nyugalom, a közeledő öregkor őszi napsugaras szakasza. Ezt a szép kort, a naplementét jelző ut kiűzőjét friss testi egészségben, töretlen fiatalos szívvvel, a husz évekkel lelkesedésével, a kedély változatlan élénkséggel megérni, ez kétségtelenül egyik legértékesebb, de legszebb adománya az isteni gondviselésnek. Hatvan éves lett és mégis friss, fiatalos, mindig agilis, mindig fáradhatatlan a temesvári térsadalom népszerű tagja, Kovács Odön dr., nyugalmazott kerületi főorvos, aki értékes emberi és orvosi kvalitások birtokában évtizedeken keresztül mindenkor komolyan vállalta a hivatás maradéktalan teljesítését, de ugyanakkor a békebeli ur és gavallér hozzáértésével értékelte az élet örömeit, szépségeit. Kovács Odön dr. csengő baritonja — valamikor kitűnő hangú énekes is volt — mindig jól előre hallható volt ott, a hol kezdeményezés, segítség, jó ötlet kellett. Mozgékony fizikumja és szípkázó szelleme, szolgálatkés baráti lény, soha nem fáradt el, amikor a művészet, zene, színészet, sport, újságírás, a bohémvilág embereivel való közönség ápolásáról volt szó. Mint egészen fiatal orvos került a Gyárvarosba és az évek során ennek a patriarchális városrésznek nemcsak keresett orvosa, de közkedvelt polgára, fejlődésének előmozdítója, társas életének népszerű vezető egyénisége, minden kulturális, emberbaráti, szociális megnyilatkozásának igaz barátja lett. Művészlelkületű hitvesével és két gyermekével, — akik az idők során már szintén tűzhelyet alapítottak — a boldog családi élet minden tiszta erényét, zavartalan megértését féltő szeretettel ápolta. Hatvan év határkövénél a magunk és az ő baráti köre nevében a gondviselés áldásnyújtó hegyét kérjük elete további éveire is. amikor az ut mentén már csak az emlékei, a tovatűnt szép idők levendulálatu virágai nyílnak.

(—) Két életunt Lugoson. Berta György negyvenéves ótelti illetőségű férfi, Lugoson felakasztotta magát és meghalt. Öngyilkosságot követett el ott Nastasia Gheorghe harmincöt éves focsani illetőségű fiatalember is, aki borotvával elvágta a nyakát és elvérzett. Az öngyilkosok levelet nem hagytak hátra és így tettük okát nem ismerik.

(—) Orvosi hír. Dr. Burian sebész hazaérkezett és újra rendel. I., Str. Galati 2. Telefon: 15—10.

(—) Javul a zombolyai merénylet áldozatának állapota. Undisz Mihály, a zombolyai Bohn-féle téglagyár igazgatója ellen — mint azt annak idején megírtuk — egy elbocsátott munkás merényletet követett el és késszurással súlyosan megsebesítette. A Bánságban jólismert igazgató állapota a gondos orvosi kezelés folytán már javult és néhány nap múlva elhagyhatja a szanatóriumot.

(—) Egészségügyi ellenőrzés. A városi főorvosi hivatal június 10. és 18. napjai között az összes gyárakban, ipari műhelyekben, kereskedésekben és vállalatoknál egészségügyi ellenőrzést végez. A tisztviselők a melléjük beosztott tisztviselőkkel együtt megvizsgálják, hogy a munkaadók berendezték-e a szükséges fürdőket és zuhanyozókat, mennyiben felelnek meg a tisztasági előírásoknak és hogy az alkalmazottak részére elegendő jó ivóvíz áll-e rendelkezésre.

LÁTOGASSA MEG Budapestet

a Duna királynőjét

a gyönyörű fekvésű fürdővárost

Felvilágosítással szolgál:
Budapest Székesfőváros
Idegenforgalmi Hivatala

Budapest, V., Deák Ferenc-u. 2.
Telefon: 181-213, vagy 181-349

(—) Orvosi hír. Dr. Sugár Mihály belgyógyász újból rendel. III., Str. Mítropolitul Metianu 6. szám alatt 10—12 és 3—4 órakor. Telefon: 18—00.

LEGUJABB

Öt szakaszon folyik az elkecsereedett küzdelem, a németek negyven hadosztályt vetettek harcba

A Stefani ügynökség harctéri tudósítója jelenti az északfranciaországi csatáról: A harcok a következő szakaszokon folynak:

1. Abbeville vidékén.
2. Amiens-Paronne között.
3. Ham-laper körül.
4. Az Ailette csatorna vidékén.
5. Neufchatel és Rethel közötti szakaszon.

A francia csapatok ellenállása mind az öt szakaszon igen heves, a németek azonban mindenütt tért nyertek és egyes pontokon husz kilométernyi mélységben nyomultak előre. A leghevesebb harc az Ailette vidékén dúl, ahol 1917-ben Petain marsall fényes sikert aratott a német csapatok felett.

A Messagero berlini tudósítója szerint a né-

metek a jelenlegi támadásban ezer zuhanó bombázó gépet, 2250 harckocsit, 1500 különféle páncélos kocsit és 40 gyaloghadosztályt vetettek harcba.

A Stefani iroda kora délután a következőket jelenti: Abbeville vidékén a német csapatok visszavonulásra kényszerítettek néhány angol különítményt, amelyek kényszerűségből maradtak Franciaországban, mert nem tudták azokat idejekorán hazaszállítani. A németek átlépték a Bresle folyót, elérték Blangit és Treport vidékén vannak. Az angolok megsegítésére küldött francia csapatok ellentámadásba mentek át. Az Ailette folyótól délre a németek elérték a Soisson és Compagneba vezető utakat. A harcok mindegyik rendkívül hevesek.

Weygand tábornok napiparancsa a francia hadsereghez

Párisból jelentik: A miniszterelnökség közli: A június 5-én kezdődött harc előtt Weygand tábornok a következő napiparancsot intézte a katonákhoz:

— Franciaország nagy harca megkezdődött. Megparancsolom lektek, hogy védjétek meg állásainkat, anélkül, hogy visszavonulásra gondolnátok.

— Tisztek, altisztek és katonák! Az a gondolat hason át benneteket, hogy hazánk területére benyomult az ellenség, ez a gondolat ad-

jon erőt nektek, hogy kitartatok és megtartások állásaitokat. A mult dicsősége példái bebizonyították, hogy a határozottság és bátorság végül is győzedelmeskedik. Tartsatok magatokat szilárdan Franciaország földjén. Ne nézzetek csak előre. A front mögött a hadvezetés megette a szükséges intézkedéseket, hogy támogatásokat biztosítsa. Hazánk sorsa, szabadságunk megőrzése és fiaink jövője a ti kitartásotoktól függ.

LAPZÁRTA

Washingtonból jelentik: A Reuter ügynökség közli, hogy Roosevelt elnök közölte, miszerint kéri fogja a kongresszust, adjon engedélyt a kormánynak arra, hogy a régi ágyúkat átadhassák a gyárosoknak, akik a szövetségeseknek továbbíthatják. Ez az intézkedés hasonló lenne ahhoz, amelyben a légügyi és tengerészeti minisztérium elhatározta, hogy a felesleges repülőgépeket a szövetségesek rendelkezésére bocsátják.

Berlinből jelentik: „Franciaország egyedül áll a harcban”, írja a Hamburger Fremdenblatt és egyben megjegyzi, hogy a Newyork Timesnek ugyanez volt a megállapítása. A német lap azt írja, hogy a német hadsereg győzelmes előnyomulása megsemmisíti az utolsó kontinentális hatalmat is, amely egy szigetország szolgálatába szegődött, annak a szigetországnak a szolgálatába, amely kizárólag gyarmatai felé irányítja tekintetét.

Pozsonyból jelentik: A Német Távirati Iroda közli, hogy a kormány rendeletet adott ki, amelyben az egész országra szóló érvénnyel megtiltotta a zsidóknak a rituális vágást.

Szófiából jelentik: Sir Stafford Cripps, Anglia moszkvai nagykövete Szófián való átutaztában megbeszélést folytatott Filoff miniszterelnökkel és Popoff külügyminiszterrel.

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnököt megkérdezték, hogy mi a véleménye arról a cikkéről, amely a Newyork Timesben látott napvilágot és amelyben a cikkíró a kötelező katonai szolgálat bevezetéséről ír. Az elnök kijelentette, hogy nem olvasta végig a cikket, de az első bekezdés tetszett neki. A cikkíró ebben a részben azt írja, elérkezett az ideje annak, hogy az ország védelmének az érdekében bevezessék a mindenkire kötelező katonai szolgálatot.

Négy szemközt önmagammal

Márai Sándornak, a kiváló magyar írónak a mai európai eseményekkel kapcsolatban érdekes cikke jelent meg arról az ifjúságról, — mint ő mondja, a harminc körüliekéről —, akik Európáról lekéstek. Nem ő az egyedüli, akadnak mások is, akik nyíltan sajnálkoznak felettünk. Hol csak egyszerű vélemény formájában, hol a belőlünk áradó szomorúság kivetését megélve, melénk állva, vagy közüünk szakadva, — de mindenképpen velünk érezve. Korrajznak készülnek mindezen írások és hol époszokká terebélyesednek, hol balladává szelidülnek. Elolvastam őket mindmegannyit, amelyik elem kerül és próbálok magunkra ismerni bennük. Olvastam már Hamlet 1940. címen is magunkról, a gyökértelecekről, a jövőtlenekekről, nem tudni-miért-élőkről.

Máraiéknak igazuk van. Mi Európáról, az ő Európájukról lekéstünk. A vonatunkat rosszkor indították, vagy talán hibás vágányon. Valahova nem juthatunk el, már azt az Európát nem láthatjuk meg, amelyet ők, az akkori fiatalok láthattak. Lekéstük 1939. őszén, amikor az angol-francia-német hadüzenet megtörtént. Ha most azonnal utnak indulhatnánk, sem láthatnánk már meg azt az Európát, amelyet ők még láthattak, megélhettek. És itt nem a pillanatnyi helyzetről van szó, nem arról az időpontról, amikor ezeket a sorokat írom. Mert a háboru után, egy tökéletesen restaurált Európában sem találhatjuk már meg a régi Európát. Minden háboru hatalmas változásokat hoz nemcsak földrajzilag, de magát a korszakot is tökéletesen megváltoztatja. És én most önmagammal szembenézve, próbálok felelni mindenre, amit ezek miatt a változások miatt élsírnak és elkecseregnek felettünk — talán nem is annyira Máraiéknak, mint mi — magunknak. Lehet az is, hogy csak magamra akarok maradni ez egyszer az eseményekkel, tisztázni a felelni dolgokra, ha még lehet. Rólunk van szó, harminc körüliekéről, lekéssetekről, a jövőtlen, gyökértelen nemzedékről, akik sok mindenhez nem kezdhettek hozzá korábban a megelőző események miatt, most pedig, már nem tudnak az életükkel mit kezdeni.

Nem most esik szó először a harminc évesek jövőtlenségéről. Tisztán és pontosan emlékszem rá, agyamban élesen körülhatárolva vannak elraktározva emlékeim arról az időről, — tíz évvel ezelőtől — a harminc körüliekéről, akkor is hasonlóképpen sok szó esett. Akkor nem volt háboru, s több idő jutott rá, hogy a harminc éveseken sajnálkozzanak azok, akik többek, vagy kevesebbek voltak akkor és nem harminc évesek. Akkortájt magamat is sokat foglalkoztatott a kérdés, annyira, hogy regényt is akartam írni róla, „Harminc évesek” címen, amely később sok minden miatt néhány hasábos novellává zsugorodott össze, egyik vidéki lap vasárnapi számában. A válasz egy harminc éves toliból Párisban ért utól, lővészárokról, szerelemről, meg-nem-élt-ifjúságról esett szó benne. „Harminc évet éltem. Harminc év nagy idő”, jött a válasz. De átélésben sok volt ez a harminc év. És azt tudjuk, hogy az évek száma mindig az átélések száma adja. Néha hangulatok is. Az akkori harminc évesek öregek voltak, mi akkor annak láttuk őket. Mi is öregek voltunk husz éves korunkban már. Am úgy emlékszem, s ha, sehol, mint 15—16 éves koromban, nem voltam annyira öreg. Néha úgy érzem, mintha millió év volna mögöttem. Néha — talán husz sem. Néha nincs korom. Csak az átélések száma súlyosodik mögöttem. És súlyosodott már akkor is, husz évesen. Csak Párisba érve fiatalodtam újra vissza, — ahogy teltek az évek, mindegyre többet. Kellott hozzá Páris, hogy lecsiszolja rólam a terhet, amelyeket vállamra raktak. Kellott, hogy elfelejtse velem, amit állandóan hallottam, hogy minden céltalan. Kellott Páris, hogy bele tudjak kapcsolódni az élet igazi örömeibe, megtanuljak élni, s értékelni tudjam, amit az élet adhat. Mert háboru utáni fiataloságom nem ért sokat. Az akkori harminc évesek s a többiek is mindnyájan azt hajtogatták, hogy nem érdemes semmihez hozzakezdeni.

Ezek majd nem mindnyájan frontot megjárt és borzalmakat megélt emberek voltak. Nem csoda, ha jelszavuk az lett, „nem érdemes”. Mint valami fal, úgy zárt ez körül sokáig, átvettem másoktól én is és hosszú ideig mondtam velük együtt rá mindenre, hogy nem érdemes. Várakozástól terhes évek voltak azok. Észre sem vetjük és így pergett le két évtized a háboru óta. És mindmáig azt érezzük, hogy valami kialakulóban van, s be kell várni, hogy mi lesz. Addig, lehetőleg nem kezdeni hozzá semmihez. A gyermekkorunkat csupa szomorúság kereztezte, az ifjúságunk ebrorzosodott egy új, szerencsésebb helyzet vártában. Így késünk le mindent, az örö-

möket, a boldogságot, amihez pedig jogunk volna, a gyermekeket, amelyet pedig vágyunk.

Lekéstünk sok mindent, ahogy Európáról, — az ő Európájukról is lekéstünk. Mi ezt már sohasem élhetjük meg, úgy, ahogy ők megélték. De nem tudom, miért éppen ezt kellett volna megélnünk. Most nem élhetjük meg XIV. Lajos Európáját sem, a renaissancet, a trubadurok idejét és a lovagkört sem, — előttünk való ezerféle, érdekes, színes, pompás korszakot. Európa történelmének új fázisa van kialakulóban. Milyen lesz, szebb-e, emberibb-e, nem tudhatjuk. De aia-kul ma a szemünk előtt, s mi mindnyájan regényfigurák vagyunk, akik ebben a korban benne élünk. Lehet, szerencsétlen korszak gyermekei vagyunk, de akkor nem csupán a mi nemzedékünk az, mindnyájan azok vagyunk, akik eb-

ben a korszakban élünk. Igaz, mindnyájan érezzük, hogy valami lezárult és nincs visszaut. Elindultunk valami felé. Európa új történelmét ír és egyelőre csak a kezdő lapjait ismerjük. De az élet állandó evolúció, csak előre van és vissza soha. Vagy nem találunk furcsának, ha őseinknek keserűséget okozott volna, hogy gyermekeiknek más életet kell majd élniök, más kort, más körülményeket, mint amelyet ők éltek.

Lekéstünk egy Európáról, de nem vagyunk azért biztosak benne, hogy „nem érdemes”. Tíz évvel ezelőtt ugyanígy keseregtek a harminc évesek sorsán, s hogy mi lett az akkori harminc évesekből, nem tudom. De azt hiszem, sikerült velük elintézni, hogy a legszerencsétlenebb nemzedék amely valaha a földön járt. Nekünk lehet, hogy több szerencsénk lesz; talán keményebbre vert már az élet. Keményebb az öklünk és a koponyánk, — mi talán megpróbáljuk, hátha mégis harminc évesen is érdemes.

Sebő Renée.

A polgár szürke napjai a nagy háboruban

A nagy háború eseményei kötik le érdeklődésünket és ezzel kapcsolatban százszor is feltesszük a kérdést, miképpen fog alakulni Európa jövője, hogy lesz, mint lesz, mit rejtget számunkra az idők alakulása? Így állunk tágra nyílt szemmel egy új történelmi korszak peremén, amely olyan változásokat hozhat az egész világban, amilyenekről még egy Wells látónoki képzelete sem álmodhatott. Nagy ujságok készülnek, nagy változások vajudnak a jövődó méhében. Érthető, hogy mohón faliuk az ujságokat, ott csüggünk a rádió, mert sorsdöntő jelentőségű 1940 véres esztendeje, amelynek borzalmas viaskodásai láttán, szakadatlanul ontja esőkönyveit még az ég is. Ime már júniust is átléptük s ha még két hónapig ilyen marad az időjárás, úgy ebben az évben nem hogy tavaszunk nem volt, hanem elsikkad a nyár is.

Csupa ború az élet, csupa ború az idő, nem kecséget derűsebb elgondolásokra az sem, ami még ezután elkövetkezik. Élni azonban kell, s a polgár úgy ahogy tudja, sorsával kibékülve, mégis csak átéli valahogy szürke mindennapját. Mint olyan állam, amely miadéig elkerülte a háború mondhatatlan megpróbáltatásait, mégis csak hálás lehet a Gordviselésnek ez az ország. Nem özönlének halálhozó bombák a falvakra és városokra, nem özönlök egyik területéről a másikra elhamvadt tűzhelyét otthagyo menekülők rongybattyú hada, egyetlen embernek sem kellett még kezébe venni a vándorbotot, egyetlen család sem kérdi zokogva, sírva, vajjon s-e, vagy hal-e, s ha eltemették, milyen ismeretlen hant alatt nyugszik elesett hozzátartozója? A nagy európai kataklizma relativitásában bátran elmondhatjuk, hogy aránylag még nagyon jó sorsban vagyunk, kitiűően élünk, eltörpülnek más országok végzettragédiái mellett napi gondjaink.

Szűkösön élünk, nehezen élünk —, de valahogy mégis csak élünk. Lassan-lassan, hozzá szokunk, hogy hetenkint háromszor tartunk hústalan napot, s egyéb viszonylatokban is mind gyakrabban alkalmazzuk a -talan, -telen képzőt. Ezt a furcsa nyelvtani járulékot, amely aheívett hogy hozzáadna, mindig valamit elvesz. A legtöbb dolognak hiányát meg lehet szokni, ha olyan nagy úr veszi át a komándot, mint a muszáj. Sőt lassan-lassan megszokjuk azt is, hogy hozzátörődjünk a magasabb kényszer okozta állapotokhoz, hogy bizonyos derűs kiegyezéseket kössünk elkényesedett izlésünkkel. Azonnal szolgálhatunk is egy példával, habár történelmi megrögzítést sohasem fog kapni ez a kis adalék. Viszont ékezen jellemzi a viszonyokat a szürke jelentéktelen mindennapot, nagy idők apró meghitt jelenségeit, amelyek nagyon is jellemzők, ha nem is fog róluk sohasem olvasni a késői kor érdeklődője.

A krumplicukorról van szó, a szemérmes krumplicukorról, amely most napjainkban igen nagy karriert csinált. Még nemrég a szegény gyermekek inyene szórakozása volt. Nesze egy leu, vegyél magadnak krumplicukrot. A tehetősebbek legalább is fondant kaptak. Ime mi történt azonban most, hogy oly drága lett a csokoládé és a finom cukerkák? Az aránylag még mindig olesó krumplicukor fényvűzési cikk és meg is kapta csomagolásában is a küllemt. Igen szép stanciliban árulják, négy leiert tíz dekát és közkeresletnek örvend. Nem zserbó, nem aranyozott papirpagodák, hanem krumplicukor.

cukor a jövő zenéje, ezt nyújtja át ifjú hölgyének a lovagias gavallér, kinek lapos tárcája ellenében duzzadó érzésekkel van teli a szíve. Hiába. Nagy idők — kis adagok, ez a koc parancsozó jelszava.

Zenghetjük a cipőtalpalás dicsőséges tényét is. Mert amióta a cipők oly drágák lettek, egyáltalában nem jelentéktelen esemény életünkben ez a művelet. Azelőtt a viseleéstől megtorpedozott cipőt egyszerűen elajándékoztuk, vagy odadoztuk a handléknak. Bezzeg ma, úgy megvizsgáljuk saruinkat, mint előkelő beteg az orvostanár. Kétszáz-kétszázötven leit nem sajnálva saroktalpaltjuk a szenvedőt, s van aztán érdeklődés, szóbeszéd bőven, mikor megjelenünk benne társaságban. Nagyszerűen sikerült, egészen olyan, mint az új, alapítja meg elragadtatva a zsúri, s gondolathoz már férje cipőm tart se regszemlét a ház asszonya, vajjon melyiket lehetne ily módon ismét udvarkepesse tenni. Beszélhetnénk a kifordított és megint visszafordított öltönyökről is és sok minden egyébbről is, amire a tisztességes polgárt a mostani válság rákényszeríti. Gyakran szinte humoros ez a sok találékonyosság. Azonban a derű mögött ott lapang a létben való megmaradás heroikus erőfeszítése, az a történelmi feljegyzést sohasem kapó hősiesség, amelyet a nagy háború minden napjában önmagáért és családjáért vív a szürke polgár.

(Flaneur.)

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA:

Szombaton, június 8-án a következő gyógyszer-tárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Bul. Regele Ferdinand 3 szám alatt levő Salvator gyógyszer-tár.

Gyárvárosban a Traian téren levő Kígyó gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban a Miron Costin ucca sarkán levő Merkle gyógyszer-tár.

Józsefvárosban a Bratianu ucca sarkán levő Craciun gyógyszer-tár.

Mehalában a Corvin gyógyszer-tár és Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Vasárnap, június 9-én a következő gyógyszer-tárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Reg. Ferdinand úton levő Salvator gyógyszer-tár.

Gyárvárosban a Badea Cartan téren levő Maszalts gyógyszer-tár és a Stefan cel Mare uccában levő Zeiner gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban az Axente Sever téren levő Roxin gyógyszer-tár.

Józsefvárosban a Bratianu uccában levő Diana gyógyszer-tár.

Mehalában a Corvin gyógyszer-tár és Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Hétfőn, június 1-én a következő gyógyszer-tárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Libertatii téren levő Jahner Carol gyógyszer-tár.

Gyárvárosban a Stefan cel Mare uccában levő Jahner Rudolf gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban a Carol úton levő Mária gyógyszer-tár.

Józsefvárosban a Preyer uccában levő Ungváry gyógyszer-tár.

Mehalában a Corvin gyógyszer-tár és Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

A német hadsereg sikere máris súlyos csorbát ejtett a — „holland Locarnón”

Brugsman tanár érdekes megállapításai. — Anglia évszázados harca Hollandiáért. Hírek Vilma királynő lemondásáról.

A vörös-fehér-kék, a holland színekkel díszített plakáton — és ki ne ismerné ezt a plakátot azok közül, akik Hollandián keresztül Angliába utaztak — egy nagyszakálú, pipás tengerész egyik kezével az angol Harwich kikötőre, a másik kezével pedig a holland partokra mutat. A furesz alakú, kompszerű gőzösök nappal Harwich és Vlissingen, éjszaka Harwich és Hoek van Holland között bonyolították le a személyforgalmat. Ezek a széleshátú hajók most nem közlekednek. Az európai országok vasútállomásain a várótermekben egyelőre nincs szükség a híres holland plakátra. A festői Delfzije kikötője hanonét annakidején az első kontinens vitortlás útnak indult Anglia szigetországa felé, a német flotta fontos gyülekezési helyévé lett. Ilyen körülmények között érthető, ha holland államférfiak most

A „HOLLAND LOCARNO” CSÓDJÉRŐL

beszélnek, a csatorna tulsó oldalán lakó népek pedig nyíltan beismerik, hogy Anglia ilyen veszélyes helyzetben, mint most, talán

még sohasem volt a világtörténelem folyamán.

Sir Austen Chamberlain mondotta 1935-ben Jacques Kayser francia újságírónak, a Marianne című párisi lap szerkesztőjének, hogy az angol külpolitikának legsarkalatosabb és legszilárdabb tétele, hogy a szigetországgal szemben, az európai kontinens nyugati partján — Belgium és Hollandia független, szabad államként éljen, ezen a területen idegen hatalom sem átmenetileg, sem véglegesen meg ne vethesse a lábát. Ez a sarkalatos tétel, irányítja évszázadok óta az angol külpolitikát és ennek az elvnek a védelme érdekében harcolt az angol nép annak idején II. Fülöp spanyol király, XIV. Lajos, Napoleon, majd 1914-ben Hohenzollern Vilmos csapatai ellen. Angliának ez a nagy érdeke követeli — fejezte be Sir Austen Chamberlain a francia újságírónak adott nyilatkozatát, — hogy a jövőben is fegyvert ragadjon, ha Hollandia vagy Belgium függetlenségét akármelyik hatalom fellépése fenyegetné.

MIT MONDOTT DR. BRUGMANS?

Akkor, 1935-ben, Chamberlain nyilatkozatát szövegtettem dr. H. Brugmans, a világhírű holland tudós előtt. A következőket válaszolta:

— Köztudomású, hogy Anglia egyik legnagyobb érdeke, hogy Németalföld minden időben holland kézben maradjon. Nem kétséges, hogy az angol-francia fegyverbarátság is elsősorban ezt az érdeket szolgálja. Az angol-francia szövetség nem Európának, hanem elsősorban Nyugat-Európának a békéjét kívánja megőrizni.

Ez az angol érdek jelenti tehát számunkra a — „holland Locarnót”!

Miután ez az angol-francia szövetség garantálja Hollandia és Belgium függetlenségét, Hollandiának például a Népszövetség védelmére nem is volt különösebb szüksége, mint ahogy az sem okozott gondot nekünk, hogy mi, hollandok annak idején a locarnói megállapodásokban nem szerepeltünk.

— Számoltunk azzal a körülménnyel is — folytatta akkor dr. H. Brugmans nyilatkozatát, — hogy nincs öröm bánat nélkül! Jól tudjuk azt is, hogy a holland függetlenséget elsősorban Hollandiának kell megvédenie helyes semlegességi politikával, vagy fegyveres erővel. Erősnek kellene lennünk, hogy baj esetén legalább is az első lökést feltartóztathassuk, az első ütést a magunk erejéből visszaadhassuk, az első vágásra ríposztózhassunk. Azonban, hogyan lehessünk eléggé erősek, amikor az angol érdek tulajdonképpen azt is megkívánja, hogy maga Németalföld se legyen katonailag erős állam...

ANGLIA SZÁMTALANSZOR RAGADOTT FEGYVERT HOLLANDIA MIATT

Mikor a 16-ik században a holland földön a spanyolok lettek az urak és II. Fülöp mindent elkövetett, hogy Európa nyugati és északi partjain megszerezhesse a hatalmat, Erzsébet angol királynő csapatai rögtön utrakeltek, hogy a holland földről elűzzék a spanyolokat. És háborút indított Hollandia védelme érdekében Oraniai (III.) Vilmos angol király is XIV. Lajos ellen. Pitt William sem habozott egy pillanatig sem, hogy felvegye a harcot Napoleon seregeivel, a mikor arról volt szó, hogy franciák verjenek sátrat Amsterdam körül. De Cromwell Oliver, aki Anglia tengeri hatalmának az alapját megvetette, majd tíz évvel később II. Károly angol király — megtámadta magát Hollandiát is, mikor úgy látta, hogy,

egy hatalmas Hollandia bontogatja szárnyait.

Az 1914 előtti hónapokban is Anglia csak akkor foglalt állást Franciaország mellett, amikor Londonban meggyőződtek arról, hogy háború esetén Németország Franciaországot — elsősorban Belgiumon át támadhatja meg.

Mikor Napoleon tárgyalni kezdett Londonnal, a tárgyalás ismételtlen megakadt, mert az angolok először is azt kívánták, hogy a franciák Belgiumból és Hollandiából haladéktalanul vonuljanak ki. A világháború alatt is London legfontosabb békefeltétele — a belga királyság azonnali visszaállítására vonatkozó kívánsága volt.

Nem kétséges, hogy ez az új helyzet rendkívül messzemenő következményekkel járhat. Londoni híradások máris arról szólnak és ez a hír Hollandia felől is tartja magát, hogy

VILMA KIRÁLYNŐ LEMOND?

Hágai politikai körök már korábban is tudták arról, hogy Vilma királynő azt szeretné, ha legalább egy évtizeden át erejének teljében állhatna Juliana mellett, ha a harmincegyéves holland trónörökös nő a mai rendkívül nehéz időkben átvénné az uralkodást. Vilma királynő augusztus 31-én lesz hatvanéves, ötven évvel ezelőtt koronázták meg és negyvennégy év óta ténylegesen uralkodik. Mikor azonban — még mint leány — átvette az uralkodást, édesanyja, néhai Emma anyakirálynő ott állott mellette, óvta, védte, jó tanácsokkal szolgált leányának. Most Vilma királynő is édesanyja példáját kívánja követni. A negyvennégy éves tényleges uralkodás nyilván kissé elfárasztotta már, de rendkívül nagy hatással lehetnek Vilma királynőre a legutóbbi hetek eseményei is. Bizonyosnak látszik, hogy csak kormányának sürgetésére, a holland katonaság parancsnokának szinte követelésszerű kérésére hagyta el Hollandiát és utazott Londonba, ahonnan visszavágyik a hollandok közé.

A holland gyarmatok ügye állandóan kísért. Láttuk 1918-ban, hogy egy világháború milyen eltolódásokat idézhet elő a nagyhatalmak gyarmati politikájában is! Hollandiának ázsiai, ausztráliai és amerikai gyarmatai mintegy 2.000.000 négyzetkilóméter területre nézve a „keleti” hol-

Eredeti „MAVAG”

(Magyar Állami Gépgyár) golyóscsapágyas, acélmárkás cséplőgépek. Legnagyobb teljesítmény. „MAVAG” beszerelhető löherez- és babkifejtő-készülékek.

Eredeti „HANOMAG” Dieseltraktorok

38 Hp 4 hengeres Dieselmotorral.

Eredeti „Massey-Harris kévekötoratógépek

Legujabb model,

Eredeti „Melichar” Unicum-Drill-sorvetőgépek

minden nagyságban és sortávolsággal. RUD. SACK, Leipzig gyártmányu egy- és többvasu ekék és eredeti Sack-ekék alkatrészek.

Eredeti „MAVAG” (Magyar Állami Gépgyár) kalapácsos darálógépek

Legmodernebb és legtartósabb kivitelben. Különböző mezőgazdasági gépek és eszközök, eredeti gyári alkatrészek állandó lerakata:

„Industria Economica”

Kereskedelmi és Ipari R.-T. IV. Timisoara, Str. Bratianu 34. — Telefon: 43—57.

land gyarmatok hetvenötödör, a „nyugati” gyarmatok pedig hétszer nagyobbak az anyaország területénél, a holland gyarmatok lakosságának száma pedig hétszer nagyobb az európai Hollandia lakosságának számánál. Igaz, hogy

a Pacificban fennálló status quo biztosítja a holland gyarmatok sérthetetlenségét,

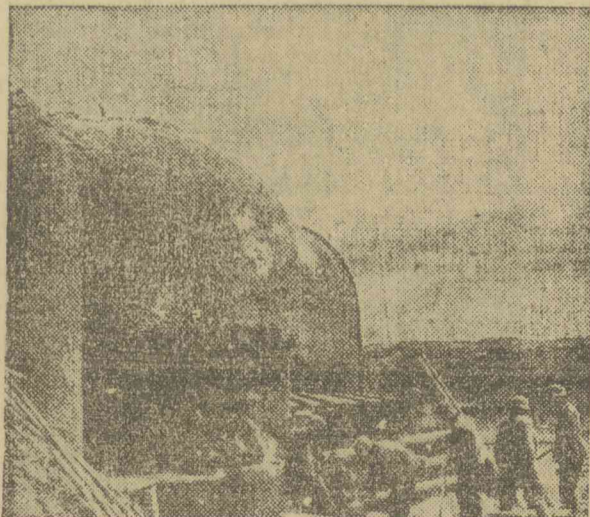
de ahogy most súlyos csorba esett Európában a „holland Locarno” elvén, egy váratlan nagyhatalmi felvonulás megzavarhatja a Pacific sokat emlegetett status quoját is! Nem szabad ugyanis elfelejtenünk, hogy Ázsiából Ausztráliába és a Panama-csatorna közelében fekvő Curacao-sziget viszont fontos állomás Észak- és Dél-Amerika közlekedési vonalán. Curacao-ban már francia tengerészek kötöttek ki. Holland-India azonban sértetlen.

— Miért nem viszik tehát a kis holland hercegnőket a batáviai királyi palotába, Jáva szigetére, a hol most negyvenmillió holland alattvaló él? — kérdezi a világ és erre a kérdésre vajon ki adhatna ma feleletet?

Tíz évi fegyházra ítélték

egy gyilkos vidéki gazdát

Laichici Ioan, harminckilenc éves tervogviszti gazda ez év január 7-én nevenapját ünnepelte. A gazda szorgalmasan ürtette a poharakat és már ittas volt, amikor délután megjelent a korezmában, ahol táncmulatság volt. Ott felszólította a cigányokat, húzzák az ő nótáját. A cigányok azonban vonakodtak, mire a kötekedő hangulatban levő Laichici az egyik cigány kezéből kiragadta a klarinétot és a földhöz vágta. A táncmulatság résztvevői közül többen le akarták



Francia páncélos erődtímeny, melyet német műszaki csapatok kemény harc után elfoglaltak.

csendesíteni a gazdát, de amikor ez nem sikerült, egyszerűen kidobták a korezmából. A részeg ember erre hazament, magához vett egy konyhakést és visszafordult a korezmába, hogy megszegényítéséért bosszút álljon. Amikor megérkezett, egyenesen felment a zenekari emelvényre, körülnézett és azután gyors léptekkel odasietett, ahol Crasovan Gheorghe gazda beszélgetett társaival. Crasovan volt ugyanis az, aki kidobatta a korezmából. Hirtelen megállt Crasovan előtt, kést rántott és azt markolatig a n.ellébe döfte. A szerencsétlen ember összeesett és rövidesen meghalt.

A gyilkosság után Laichici hazament és a véres késsel az ablakba állt. Amikor néhány szomszédja elhaladt az ablak előtt, odakiáltotta nekik:

— Megöttem Crasovant és megölök mindenkit, aki neki segít...

Igy ismertette az eseményeket a vádirat, amelynek alapján gyilkosság miatt vonták felelősségre. A büntetőtábla tegnapi tárgyalásán a vádlott azzal védekezett, hogy részeg volt és még most sem emlékszik arra, ami a korezmában történt.

A taruk kihallgatása után Teodoru Emil táblai ügyész mondotta el vádbeszédét és a vádlott súlyos megbüntetését kérte. Lintia Liviu dr. ügyvéd védőbeszédében az enyhítő körülményekre hívta fel a bíróság figyelmét. A büntetőtábla ítéletét Lambrino Gheorghe elnök hirdette ki. A bíróság gyilkosság miatt tíz évi fegyházra ítélte a vádlottat és kötelezte, hogy az áldozat özvegyének negyvenezer lei kártérítést fizessen.

SZÁZÖTVEN ESZTENDŐ ÖTA MŰKÖDNEK A PIARISTÁK A BÁNSÁG FŐVÁROSÁBAN

Ebben az esztendőben van százötven éve annak, hogy a kegyes tanítórendi atyák — népszerű nevükön: piaristák — gimnáziuma az aradmegyei Szentanna községből, ahol előzetesen harminckilenc esztendőig működött és az ifjak százait nevelte, Temesvárra költözött. Az átköltözés, amely tulajdonképpen felsőbb parancsra történt, nem ment egykönnyen végbe. A kegyesrendiek szentannai rendházát és iskoláját, amely dévai Bibich Jakab és feleségének, Tomján Margitnak alapítása volt, II. József király-császár uralkodásának vége felé egyszerűen

kiszemelték katonai kórház céljaira.

A kegyesrendieket utasították, hogy iskolájukkal költözzenek Versecre, vagy Temesvárra. Versec semmiképpen nem felelt meg a rendnek és inkább Temesvár mellett döntöttek.

A kormány megbízásából Tokody György a nagyváradi tankerület főigazgatója, akihez Aradmegye és az egész Bánság is tartozott, tárgyalta a kegyesrendiekkel az átköltözés ügyében. A főigaz-

gató 1789 november végén felszólította Szomy Lajos szentannai kegyesrendi házfőnököt, aki egyben a gimnázium igazgatója is volt, hogy december 31-én jelenjék meg Aradon a vele való találkozásra és majd onnan együtt mennek Temesvárra.

Aradon Tokody főigazgató tudomására adta Szomy Lajosnak, hogy a kegyesrend Temesvárott a szentannai ház, iskola és templom helyett cserébe a ferencrend volt temesvári társházát és templomát kapja. A társházból és a templomból — egyúttal Temesvár városából is a ferences barátok akkor már körülbelül húsz éve, hogy kivonultak. A ferencrendi társház egy emeletes épület volt, amelyben valamikor huszonnégy szerzetes lakott. A templom a rendház déli részéhez támaszkodva épült.

A husz éve lakatlan épület igen elhanyagolt állapotban volt,

szobái szűkek voltak, nem látszottak alkalmasoknak a kegyesrendi tanárok lakására és az iskolai osztályok elhelyezésére.

Költözés Szent-Annáról Temesvárra

Szomy Lajos kegyesrendi igazgatónak semmiképpen nem volt kedve a temesvári átköltözéshez, annál is inkább, mert a felajánlott rendházat a már említett hibákon kívül nedvesnek és egészségtelennek is találta. A hatóságokat személyesen és felterjesztésekkel ostromolta, hogy adják vissza a szentannai házat és iskolát, ne csináljanak abban kórházat. Azonban nem fogadták rá és azt mondták neki,

ha nem tetszik neki Temesvár, maradhat Szentannán is,

de akkor a rend maga gondoskodik az épületekről, a melyben a tanárokat és az iskolát elhelyezi, kárpótlást azonban nem kap.

Szomy Lajos elkedvetlenedett és lemondott a gimnázium igazgatói állásáról. Utóda Kossik László lett. Kossik volt Szentannán a kegyesrendiek utolsó és Temesvárott első igazgatója. Alatta ment végbe az átköltözés. Kiszöközte, hogy a rend a volt ferencrendi zárda alapos tatarozására ezeröttszázötven forintot kapjon a tanulmányi alaphól, később újabb segítséget szerzett és pénzt szerzett külön a templom javítására is, sőt kivitte azt is, hogy a társház udvarán államköltségen kutatócsináltak a piaristáknak, a város pedig csatornát és különböző más munkálatokat végzett számukra. Kossik László olyan fáradhatatlan volt a sok kérelem előadásában, hogy Dészán József kincstári kamarai elnök, aki a kegyesek temesvári áttelepülésére vonatkozó tárgyalásokat vezette, gúnyosan megjegyezte:

— A ferencesek kolduló barátok voltak, de a piaristák igazgatója a koldulásban tultesz rajtuk.

Ha nem is teljesen, de nagyjában sikerült a kegyesrendnek Temesvárott kárpótlást kapni mindazért, amit Szentannán a Bibich-család jóvoltából élvezett. Megkapták a ferencrendiek egykori társházát és templomát, a szentannai gyümölcsösük és konyhakertük helyett kaptak a Belvárosban és a Józsefvárosban egy-egy kertet, a Gyárvárosban pedig egy rétet. A két kertet eladták, mert azok kevés hasznot hajtottak, a gyárvárosi rét helyett pedig háromszáz forint kárpótlást kaptak. A Szentannán a Bibich-féle erdőben élvezett favágási jog helyett évi negyvennyolc öl fát utaltak ki nekik. A későbbi években azonban ezt megvonták tőlük és azért

a rend és az állam között hosszú pereskedés folyt,

amely végül is úgy végződött, hogy az állam egy összegben kárpótlást adott a kegyesrendi atyáknak. Elvesztették a Temesvárra való átköltözésével a szentannai plébániatemplom és a Bibich-család malmanak számukra örökre lekötött szombati jövedelmét is. Ezekért semmi kárpótlást nem kaptak.

A GIMNÁZIUMBÓL FŐGIMNÁZIUM LESZ

A ferencrendi szerzetesek egykori társháza a mai Ungureanu utcában állott, a templomuk pedig a mai Brediceanu-utcában. Ez az ingatlan az állam tulajdona volt és az állam adta a kegyesrendieknek a Szentannán tőlük kórházi célokra átvett ingatlanok helyett. A társházon nagy átalakításokat kellett végezniük, hogy az akkori öt osztályból álló gimnáziumot abban elhelyezhessék.

Mikor később a gimnáziumot nyolc osztályos főgimnáziummá fejlesztették, nem is tudták az összes osztályokat ott elhelyezni

és a három felső osztály számára a régi szeminárium épületében, — amelynek helyén ma a temesvári püspökség alapítványi pénztárának bérháza áll — béreltek termeket,

Temesváron a tanításukat harminckilenc tanulóval kezdték meg, de 1793-ban a tanulók száma már száztizenegy volt.

Az iskola hamarosan közkedveltségnek örvendett és azt 1817-ben a Bánságban tett utazása során Ferenc király-császár is meglátogatta feleségével együtt.

FELÉPÜL AZ ÚJ PALOTA

A kegyesrendiek temesvári iskolája az idő haladásával egyre szűkebb lett és a rendnek gondoskodni kellett új, tágas és modern épületről. A régi várterület lebontása után nagy területek szabadultak fel és a kegyesrendiek kiválasztották maguknak azt a telket, ahol jelenlegi rendházuk, iskolájuk és templomuk áll. Ez a terület a városé volt.

A kegyesrend cserébe felajánlotta régi telkét a rajta volt épületekkel együtt.

A város az ajánlatot elfogadta és a cseréről szabályszerű szerződést kötöttek, amelyhez az akkori magyar közoktatásügyi és kultuszminiszter is hozzájárult. A cserét a telekkönyvben is keresztülvezették, és az új telket minden záradék és fenntartás nélküli a kegyes tanítórend nevére írták.

Az új iskola alapkövét ünnepélyes keretek között 1908 március 28-án tették le. Az iskola 1909 nyarán elkészült és az 1909—1910-iki tanévet már az új iskolában nyitották meg. A tornaterem és a könyvtár csak egy, a templom csak három év múlva készült el. Addig az istentiszteletet az intézet dísztermében tartották. Az első szentmisét az új templomban 1912 január 20-án tartották.

A város a piarista rend templomát és régi épületét átvette.

A templomot lebontották és a telket eladták az Általános Hitelbanknak, amely ott felépítette hatalmas palotáját.

A kegyesek régi rendházában és gimnáziumában ma a városi zeneiskola működik.

Szentannai működésük harminckilenc évében a piaristáknak összesen ezerhatszázötvenkét tanítványuk volt. Százötven esztendő temesvári működésük kezdetétől egészen maig

a tanítványok száma megközelíti a hatvanezretet.

1863-ban a tanulók száma először érte el az ötszázat, 1912-ben már hatszáznál több tanulója volt az intézetnek. 1919-ben 1327 és a következő évben 1080 beiratkozott tanulója volt a kegyesrendi főgimnáziumnak. Ettől fogva csökkenés állott be, de 262-nél sohasem volt kevesebb a tanulók száma, 1935 óta pedig ismét évente háromszázon felül áll a létszám.

Másfél század igazgatói

A kegyesrendi gimnáziumnak Szentannán összesen tizenhat igazgatója volt, százötven éves temesvári működésük ideje alatt pedig huszonöt.

A temesvári igazgatók ezek voltak: Kossik László, Belloth József, Hüber Joáchim, Szulmon Péter, Dominikovich József, Visky Ágost, Végh Imre, Zimantsok Jeromos, Schmidt Antal, Lopónyi Alajos, Manhart Ignác, Purgstaller József, Suhajda Sándor, Hartl Ferenc, Hemmen Ferenc, Horváth Piusz, Pfeiffer Antal, Véber Antal, Kroll Rudolf, Számek György, Both Ferenc, Brach József, Sütöry István, Kovács Béla és jelenleg Tóth Lajos.

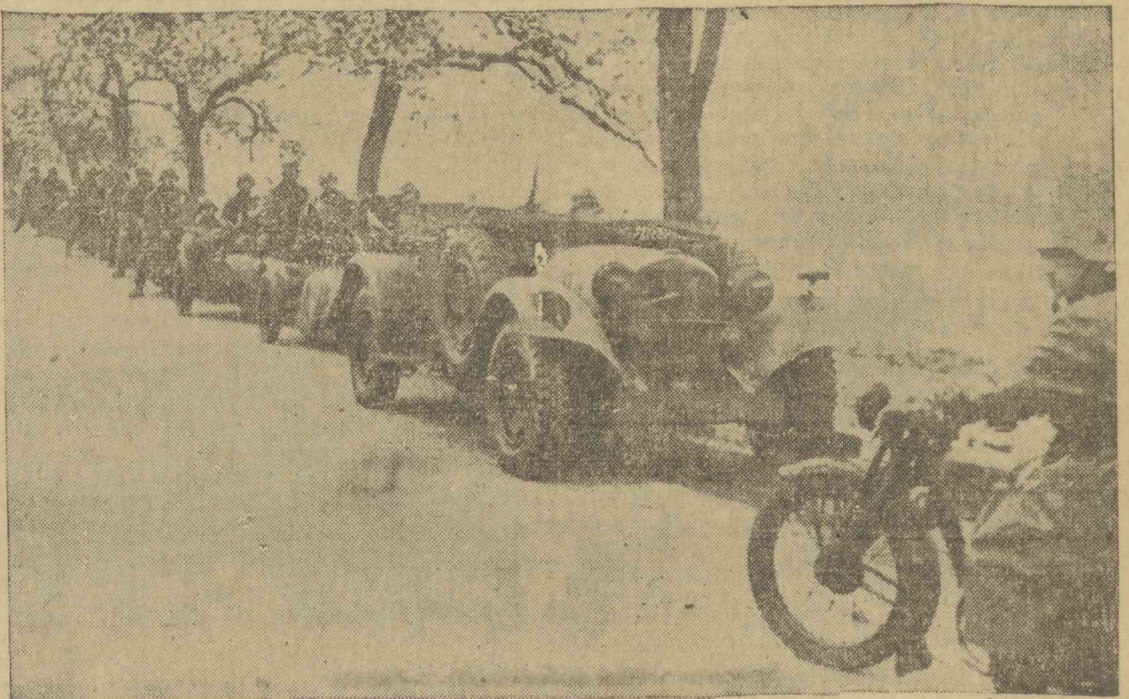
A kegyesrendiek temesvári főgimnáziumában sohasem talált otthont a gyűlölködő sovinizmus és a türelmetlen nacionalizmus. Magyar, román, német, bolgár, cseh és más nemzetiségű fiúk békésen tanultak egymás mellett a padokban. A fiúk között kifejlődött a barátság és az egyes nemzetiségek közötti megértés.

A románság számos nagy alakja került ki a kegyesrendiek temesvári főgimnáziumából.

Itt végezte középiskoláit a nagy író, Slavici Ion is, akinek nevével az állami főhatalomban beállott változás után az intézet önképzőkörét elnevezték. A kegyesrendiek növendéke és pedig az első osztálytól az érettségi vizsgáig mindvégig szüntelen jeles növendéke volt Ienciu Moise dr. kultuszminiszteri vezérigazgató. Ebben az iskolában tanult néhai Cosma Aurel dr. volt miniszter, Balta Coriolan dr. volt prefektus és a románságnak számos más kiváló személyisége ügyvédek, orvosok, tanárok, mérnökök, lelkészek. Valamennyien híven őrzik azt a szellemet, amelyet ebben a nagymúltú és tisztességes iskolában elsajátítottak: a nemzetiségek közti megértést, a más nemzetek kultúrájának megbecsülését, a jog és igazság tántoríthatatlan érzését, a vallásosságot és a felebaráti szeretetet.

A kegyes tanítórend előtt, amelynek százötven esztendő temesvári működését megért főgimnáziumának az ötödik osztályában magam is tanultam, ezzel a szerény cikkel hajtom meg az elismerés és az őszinte hála és tisztelet zászlaját.

Kubán Endre



Német motorizált csapatok a francia-belga határon.

KÖSZÖNTÉS

Barátom a napokban azzal az indítvánnyal nyitotta rám ajtómat, hogy sétáljunk egy nagyot! Elindultunk s mivel ez a barátom elmékedő, de azonkívül oktató természet is, május hiába teregette elébünk egész pompa-készletét a parkban, mi azokból mit sem láttunk, mert azonnal saját külön csmevilágunkba merültünk el, egy szóval vitatkoztunk. Először természetesen a háborús helyzet került a vita malmába. Megöröültük az összes anyagot, nevezetesen a norvéget, a hollandot, a belgát. Csatatereken járkáltunk, tengernyi vérben gázoltunk képzeletben, megvitattuk többek között a repülőgépek és a csatahajók erőviszonyát, sőt első sorban ezt, mert a most folyó és az elmúlt nagy háború tapasztalatait mind a ketten a kis ujjunkban hordjuk s azonnal felismertük, hogy ebben a háborúban dől el, fölénybe kerül-e a légi fegyvernem a hajóhaddal szemben, vagy nem! Fúrge elméjű barátom először az igenlő álláspontot foglalta el és én a tagadót, de a vitakozás ereje és lendülete okoskodásunk irányát éppen az ellenkezőjére fordította. A végén már én állítottam, hogy a légi fegyvernem fölénybe kerül s barátom tagadta. Ami pedig a kérdések kérdését, az öríási kérdőjelet, a legvégső győzelem kérdését illeti, szintén ellentétes állásponton voltunk, s az érvek gépfegyvereivel szitává lukasztottuk egymás meggyőződését. Barátom azután cigarettára gyújtott és feladta a következő kérdést: mi a köszöntés? és meg is felelt rá; Köszönséges elmék szerint a köszöntés hódolat a feljebbvalónak, tisztelet nyilvánítás az egyenrangúnak és megbecsülés jele az alantassal szemben. A köszöntés szertartás, amely külső megnyilvánulása abban a pillanatban lelki ünnepes belsejének, mondják a rajongó szívűek. A köszöntés nem egyéb, mint fölötté kellemetlen adó, melyet ritkán szívesen, legtöbbször ránk erőszakolt kötelességből gépiesen fizetünk, vélik a gyakorlatiasan gondolkodók.

A köszöntésnek két fő része van: első az üdvözlés, második annak fogadása. Nem, kor és társadalmi, vagy hivatali helyzet határozza meg, hogy ki köszön először?

A köszöntés újkori formája: kalap levétele a férfiaknál, nyájas (vagy hideg) fejbólintás a nőknél... Itt van még néhány elvi jelentőségű szóm:

Nézetem szerint a kalap levétel mint köszöntési forma elvetendő szokás számos ok szerint, de ezek közül csak egyet említek: egészségtelen, mert nátha-szerző s a vérses haj-hullás legfőbb előidézője. Szilárd meggyőződésem, hogy a kalaptalanság divatját részben e túlzott udvariassági szokás okozta. Egyébként e ponton elvi kérdés is merül föl: A kalaptalanság viszonya a köszönséhez. Miután nem kényseríthetők fejjedő hordására, kalap igénybevétele nélkül köszönnek, de ez oly előny, amely sehogyan sem mondható igazságosnak. Itt csak két megoldás lehetséges: vagy kötelezni a kalaptalanságot, hogy változzanak vissza kalaposokká, (gyenge értelmi képességetek tekintve megjegyzem: nem kalap-íparosokról van szó) vagy mentseik föl a kalap-hordókat (és nem kihordókat) a kalappal való köszöns alól...

Egyébként azt is megoldottam már, hogy milyen legyen az új egészséges és kellemes köszöntési forma. Neked, mint barátomnak előre elárulom: három egyidejű részből áll és pedig: 1. jobb tenyérnek a szív fölé helyezése. 2. enyhe fejbólintás. 3. barátságos mosoly az ajkakon.

Barátom itt trüsszentett. De az ő orra nem elégedett meg egyszeri trüsszentéssel. E gögös orr, ha egyszer a maga nyelvén megszólalt, nem egykönnyen hagyta abba. Gyakran megesezt, hogy tizenötösztör trombitálta a világba gyönyörű hangja fölötti örömet, miközben alaposan megrázta barátom testét. Kéjesen számláltam, de sajnos a tizenkettediknél már abba hagyta és mielőtt eszembe jutott volna valami okos gondolat, barátom rendületlenül folytatta:

A köszöntés alkalmával, vagy gondolunk valamit, vagy nem gondolunk semmit. Az utóbbi esetben csupán a pusztá forma valósul meg s a köszöntés valójában nem az. Ide a köszöntések öríási tömege tartozik. Az első esetnek két ága van: gondolatunk vagy összhangba van azzal, amit köszöntésünk általában ki akar fejezni, vagy azzal ellentétes... Például ha ezt mondom: „Jó napot kívánok, kedves barátom!”, ezt gondolhatom: „Te kedves, jó, derék ember”, de ezt is: „Ó, te álnok, ravasz ember, hiába vigyorogsz köszöntésem fogadása alatt ily nyájasan, jól ismerlek!” Ha férfi köszön hölgynek; „kezeit csókolom, nagyságos asszonyom!” után érezhetem, hogy kellemes jelenség, jól esett látnom, de gondolhatok ilyesfélét is: „Kifésve hatvan kiló, fcsstelenül ötven.” A hölgy, mialatt nyájasan megbillenti fejcskékjét az őt köszöntő felé ez gondolhatja: „Remélem csatlakozik hozzám.” vagy: Ez a férfi egy lábón járó hánytató”. Ha nő köszön nőnek: vagy nem gondol semmit, vagy — valamit, ami az illető füle hallatára, nem lenne kellemes...

Te hüllő — mondtam én találóan, mert időközben ismét a lélekjelenlét állapotába kerültem, te eszmesintő, most meg a köszöntésnek, ennek az örí régi szokásnak, az emberi összetartozás egyik legbájosabb kifejezésének mégy neki! Nem érzed ki belőle, hogy ez a szokás üzenet az időtlen multból a mindenkori jelenbe? Az üzenet így szól: „A szeretetet és a jóságot már mi is ismertük ős emberek, csírája élt a szívünkben s ki is hajtott.” Megdönthetetlen bizonyítéka ez a szép szokás a jó és a rossz

ősregi harcának, amelyben nem egyszer a jó is győzött... A köszöns nem adó, mint ahogy a te fanynar filozófiád tanítja, hanem kötelék, amely egybefűz... A köszöntés ima.

Nem folytathattam a remekbe szabott képet, mert barátom karon ragadott;

— Vigváz, ott jön Pákozdi úr, akinek te is, én is tartozunk... — S már mind a ketten mélyen meghajolva köszöntjük:

— Alázatos szolgálja, Pákozdi úr!

És barátom félhangosan dörmögte: — Vigyen el az ördög!

— Vigye! — tettem hozzá én is legmélyebb meggyőződésemet...

Bérczy Lajos.

SPORTESEMÉNYEK

Két mérkőzést játszottak le a nemzeti bajnokságban

A nemzeti bajnokságban csütörtökön délután két mérkőzést bonyolítottak le és ezek során a Sportul Studentesc vereséget mért a Venus együttesére. A diákcsapat ezen a mérkőzésen is igazolta kitünő játékformáját. Aki a mult vasárnap Aradon látta játszani, egyáltalán nem csodálkoznak ezen a győzelmén. Már a mult vasárnapi mérkőzésről írott beszámolómban is megállapítottuk, hogy a Sportul nagyszerű együttes, a játékosok gyorsak és tudnak játszani. A Venusnak csupán a tekintélyét érintette a vereség, mert a bajnokságot már nem lehet elvenni tőle. A Rapid FC a Juventusall mérte össze erejét és sikerült is legyőznie.

Sportul Studentesc—Venus 2:1 (1:0).

A diákcsapat változtatott mult vasárnapi összeállításán és ez a változás előnyére volt a csapatnak. A mérkőzés igen jó sportot eredményezett. A közönségnek két kitünő együttes küzdelmét volt alkalma látni. Hullámzó játék után Dumitrescu egyedül tör kapura, ügyesen átjárszik Beffához, aki közelről megszerezte a vezetést. A Venus egymásután vezetési támadásait, de egyelőre nem bírt elérni eredményt. Szünet után a diákcsapat erősíti az iramot és már a negyedik percben gölt ért el. Mihailescu jó labáát kap, amelyet góllá értékesített. A Venus hihetetlen lendülettel küzd, hogy megakadályozza a további gólokat és kiegyenlítsen. A lendületes támadásnak azonban mégis volt eredménye, mert Orza átadásából Cárciog szepített az eredményen.

Rapid FC—Juventus 4:1 (2:0).

A mérkőzés végig a vasutascsapat fölényének jegyében zajlott le és a Juventus csak váratlan lefutásokkal kísérletezett. A Rapid mutatta a meggyő-

zőbb játékot és az eredmény ennek megfelelően alakult. Alig indult el a játék, Barátky azonnal megszerezte a vezetést. Ezt szünet előtt Auer kettőre szaporította. Szünet után a Juventus is magára talál és igyekszik csökkenteni a Rapid előnyét. A vasutascsapat azonban támadással védekezik és ennek meg is van az eredménye, mert Auer, valamint Bogdan újabb gólokat szereznek. A Juventus részéről Dragan volt eredményes.



Sport—Foto—Optic

A legolcsóbb sportcikkek és azok javítása

A. M. Mälley-nél

TIMISOARA

I. Str. Solderer 11.

Fiókiület: IV. Bul. Berthelot 10.

A nemzeti bajnokság állása:

| | | | | | | |
|-----------------------|----|----|----|----|-------|----|
| 1. Venus | 22 | 14 | 3 | 5 | 59:19 | 31 |
| 2. Rapid FC | 22 | 11 | 7 | 5 | 64:30 | 29 |
| 3. Sportul Studentesc | 22 | 8 | 11 | 3 | 42:31 | 27 |
| 4. UDR | 21 | 8 | 9 | 4 | 40:34 | 25 |
| 5. CAMT | 21 | 9 | 4 | 8 | 35:47 | 22 |
| 6. Ripensia | 21 | 8 | 5 | 8 | 34:35 | 21 |
| 7. Carnat FC | 21 | 8 | 4 | 9 | 36:39 | 20 |
| 8. AMEFA | 21 | 9 | 1 | 11 | 34:39 | 19 |
| 9. Unirea Tricolor | 21 | 7 | 5 | 9 | 28:37 | 19 |
| 10. Gloria CFR | 21 | 8 | 1 | 12 | 25:54 | 17 |
| 11. Juventus | 22 | 4 | 6 | 12 | 36:48 | 14 |
| 12. Victoria | 21 | 4 | 4 | 13 | 18:37 | 12 |

Vasárnap délután lesz a CAMT--Ripensia derbimérkőzés

Temesvári sportkörökben nagy érdeklődéssel várják a CAMT—Ripensia nemzeti bajnoki mérkőzést, amelyre mindkét csapat nagy előkészületeket tesz. Az őszi mérkőzés 1:1 arányban döntetlenül végződött és így ezen a mérkőzésen derül ki, melyik a jobb csapat és melyik előzi meg a másikat a bajnoki listán. A két rivális éppen az utolsó mérkőzéseken mutatott formajavulást. A CAMT nagyszerű

játékkal a fővárosi Rapid együttesét intezte el biztosan és nagy gólaránnyal, míg a Ripensia a Venus ellen mutatott olyan játékot, amely méltó volt a csapat hírnevéhez. Tehát mindkét csapat formában van és ezért olyan mérkőzésre van kilátás, amely bővelkedni fog izgalmakban és a játék szépségeiben. A derbimérkőzés vasárnap délután hat órai kezdettel az Electrica-pályán kerül lebonyolításra.

Mozi

MOZIK MÜSORA:

WERTHER

A Capitol regényes filmje.

A halálos végű szerelem regényes alakja, Goethe gyötrődéssel és fájdalmas lemondással tele Wertherje, mélységesen megható film keretében elevenedett meg a Capitol moziban, amelynek ez a művészi felvételekben gazdag filmregény rendkívül szerencsés választása volt. A tökéletes rendezés, a kristálytisza mélységes szerelem szebbnél-szebb jelenetei Werther vívdása és eljegése az az idealizmus lemondásában, a legszebb felvételek csillogó keretében nyilvánultak meg. Pierre Richard Willm a nagy művész minden artributumával alakította Werther-t, amint beleszeret a szép Charlottebe, a mint lángol, kétségbeesik, lemond és meghal. A fia-

tal leány szerepét Annie Vernay játszotta szépségének elbűvölő varázsával és az esküjéhez hí, becsületese nő lelkének nagy vívdásával a szerelem és a hűség között. A harangjátékban drámai jelenete megrázó ereje volt. Werther szerencsés ellenfele férfias, szép játékot nyújtott. A postakocsi romantikája, a gyönyörű vidék természeti felvételei, a kis Gusztáv úde, iriss játéka, a darabot végigkísérő zene aláfesése, az éjszakai képek idillikus hangulata egy végtelenül tiszta, megható szerelmi regény hatásos kiegészítői voltak. A Capitol megöltözött közönség sok meleg érzéssel élvezte a filmet.

Szombat, június 8.

APOLLÓ: A vasálarcos (angol film).

CAPITOL: Nanette (német film).

CORSO: A kaland (angol film).

SCALA: Szerelm szigorúan tilos (német film)

Vasárnap és hétfő:

APOLLÓ: A vasálarcos (angol film).

CAPITOL: Nanette (német film).

CORSO: Mi lesz veled Andy Hardy (angol film)

SCALA: Szerelm szigorúan tilos (német film)

= KÖZGAZDASÁG =

Egy áru — amelynek csak a háboruban van konjunkturája

A higany ára ötszörösére emelkedett a háboru kitörése óta

A higanyt általában mint kisebb jelentőségű fémeket ismerjük, de nagytekintélyű nyersanyaggá változik abban a pillanatban, amikor valahol háborús szándékkal az első puskát elcsúsztatják. Ennek egyszerű magyarázata abban rejlik, hogy a higany a robbanóanyagok készítésének nélkülözhetetlen nyers anyaga. Jellemzője megemlítenünk, hogy a közönséges puszkagolyó gyutacsának is egyik alkotórésze a higany. Érdekesége még, hogy a többi fémektől eltérően tipikusan európai nyersanyag. A világ higanytermelésének mintegy háromnegyedrészét olasz és spanyol bányákból kerül ki. Éppen ezért egyrészt a termelés szabályozására, másrészt az árak egységes megállapítására. 1928-ban Olaszország és Spanyolország megalapították a higany-kartellt. Ezzel az összefogással a világ higanykészlete, illetve termelése mintegy 80 százalékos erejéig egységes irányítás alá került. A kartell megállapodott a két ország részesedésében is: Spanyolország 55, Olaszország 45 százalékos arányban vesz részt a világ higanyellátásában. 1934-ben új megállapodás jött létre a kartell keretén belül, amely a százalékos részesedést Spanyolország javára megváltoztatta. Az új szerződés szerint Spanyolországot 60 százalékos, Olaszországot 40 százalékos kvóta illeti. Ez a megállapodás ma is érvényben van.

A kartellnek a termelés szabályozásán kívül a mindenkori higanyárak megállapításánál is döntő szerepe van. Élénk figyelemmel kíséri a szükséglet alakulását és a konjunkturális lehetőségeket a vég-sőkig kihasználja. Ezért van az, hogy a higany ára a többi fémekhez viszonyítva a háborút megelőző évek óta fantasztikus magasságot ért el. A higanyt ugynevezett egybombole vaspalackokban szállítják, melynek súlya 34,5 kilogramm. Ha most már figyelemmel kísérjük a higanyárak alakulását, az utolsó nyolc évben a következő képet kapjuk:

1 bombole higany ára 1932 szeptemberében 32 dollár, 1 bombole higany ára a háború elején 82 dollár, 1 bombole higany ára most 207 dollár.

A háborús felek kényszerhelyzetét tehát a kartell alaposan kihasználta. Anglia ugyan fenyegetőzik, hogy ha ez tovább is így megy, Amerikából fogja beszerezni a higany szükségletét. Az USA azonban — bár a lehető leggyorsabb tempóban fejleszti a higanytermelését — ma még alig tudja ellátni a bel-földi piacot.

Spanyolország adatai 1935 óta hiányosak. Ha

polgárháború alatti időben (ekkor ugrott Olaszország termelése 972-ről 2300-ra) nem is tudott számottevően termelni, az almadeni higanybányák ma már bizonyára teljes tüzemmel dolgoznak. Az európai higanytermelés tehát csaknem négyeszerese az amerikaiénak, úgy, hogy az USA itt aligha fog egy-hamar számottevő szerepet játszani.

A nagy higanykonjunktúra tehát továbbra is Spanyolország és Olaszország bevételeit fogja gyarapítani, még pedig nem is kis mértékben. Az olasz higanytermelésért például 1938-ban mintegy 15 millió dollárt fizettek a vásárlók s ez az összeg bizonyára lényeges tétele az ország bevételeinek.

A most folyó háborúban egyébként a higanyellátás így oszlik meg: Németországot Olaszország, a nyugati hatalmakat pedig Spanyolország látja el. A legújabb francia-spanyol kereskedelmi szerződés szerint Spanyolország még ebben az évben köteles szállítani 19.500 palack higanyt Franciaországnak körülbelül négyezer dollár értékben. Anglia ezévi szükséglete még több, úgy, hogy a spanyolok mintegy tízmillió dollárt vesznek be ez évben a szövetségeseik háborús higanyszükséglete révén.

Az egyházak is létesíthetnek tanonciskolákat

A vállalatok kötelesek a növendékeket gyakorlati munkára befogadni

Nemrégiben jelent meg a Monitorul Oficial hasábjain a fiú-ipari oktatás megszervezéséről szóló törvény. A törvény értelmében a tanonciskolákat a szakminisztériumokon kívül felállíthatnak és fenntarthatnak a törvényesen megalakult magánjellegű ipari szervezetek, a kultusztörvényben elismert történelmi egyházak törvényesen megalakult szervei, valamint magánosok is, amennyiben ehhez a munkügyi minisztérium megadja hozzájárulását.

Az új törvény részletesen szabályozza a tanonciskolák szervezését. A tanonciskolák végzettségi képesített munkásokként dolgozhatnak és erre nézve munkás-könyvet kapnak.

Az iparos-iskolák képesített munkásokon kívül mesterekké képezik ki növendékeiket. Ez az iskola két fokozatból áll. Az alsó fokozat 3 évig, a felső fokozat 3—4 évig tart, az elsajátítandó szakma természetétől függően. Az iparos-iskolákban selejtező vizsgák alapján veszik fel a növendékeket, akiknek leg-

alább 4 elemi iskolai végzettséggel kell rendelkezniük.

A törvény kötelezi a magánvállalatokat, hogy a tanonciskolák és az iparos-iskolák növendékeit meghatározott időn át, gyakorlati kiképzésre befogadják. A minisztérium fogja megállapítani, hogy az iparvállalatok, milyen arányban kötelesek a növendékeket befogadni. Azokat a vállalatokat, amelyek ennek a kötelezettségüknek nem tesznek eleget, szigorúan megbüntetik.

(=) A vajdrágítás újabb formája. Ismételten megemlékeztünk már róla, hogy az utóbbi időben a vajgyárak indokolatlanul megdrágították a vajat, amelynek kilójáért már százharminc leit kérnek. Tavasszal, amikor a tehénnek a gazdag zöld takarmány következtében bőségesen tejlenek, a vajnak inkább olcsóbbodnia kellene, semmint drágulnia. Egyes vajgyárak azonban nem érik be az eddigi drágítással, hanem annak újabb furfangos formáját eszelték ki. A drágítást úgy követik el, hogy a tíz deka jelzésű csomagokba nem tesznek tíz deka vajat, hanem csak kilenc és felet, sőt olykor csupán kilenc dekát. Ezért azonban a tíz dekás árat szedik. A közönség helyesen teszi, ha vajvásárlásánál az ugynevezett tíz dekás csomagokat leméri, és ha hiány mutatkozik, fizessen annyival kevesebbet.

= Mezőgazdasági munkásokban és igavonó állatokban hiány van. Az „Argus” jelentése szerint kedvező a búzavetés helyzete a Bánátban, Olténiában és Muntéria egy részén, de ritka és gyenge a búza Moldovában, Dobrogeában és a Baragan síkságon. Míg a múlt évben hárommillióhatszáz ezer hektárnyi terület volt bevetve, ebben az évben csak hárommillió hektárt vetettek be. Az idei termés a legjobb esetben sem fogja meghaladni hektáronként a tíz mázsát. A kukorica vetés elkésett. A mezőgazdaságban nagy hiány mutatkozik munkásokban és igavonó állatokban.

Módosították a nemzetvédelmi adó-törvényeket

Visszaeső kihágás esetén az üzlet határozott időtartamra bezárható

A Monitorul Oficial közli a nemzetvédelmi adó kivételéről szóló törvény módosítását tartalmazó kétszakaszos rendelet-törvényt. A módosítás első sorban a 18. szakaszra vonatkozik és eszerint:

„A bélyegfüzetek használat előtt láttamozás végett a pénzügyigazgatóságon vagy a kerületi ellenőrnél bemutatandók. A füzetek láttamozásának elmulasztása vagy nem láttamozott füzetek használatának esetén 1000—10.000 lei pénzbírság róvatik ki.

A miniszternek a törvény kiegészítésére vonatkozó utasításai végrehajtási utasítás hatályával bírnak és kötelezőek.

A második szakasz a nemzetvédelmi adórendelet 22. szakaszát akként módosítja, hogy a 21. szakaszban megállapított kihágás esetén a pénzbírság 500—50.000 lei és visszaesés esetén a miniszter az üzletnek határozott időtartamra való bezárását rendelheti el.

TRÓNUSDÖNTŐ BALETTCIPŐ MONTEZ LOLA ELETE

A Déli Hírlap új regénye.

Skót származású színészek, táncosok és zenészek kis társasága — férfiak és nők — Newyorkban baráti összejövetelt tartott. Beszéltek sok mindenről és arról is, hogy a skót nép hány híres művészt adott az emberiségnek.

— Voltak eiegen, — mondotta Armand O'Melli — jártak szanaszét az egész világon. Szétszóródtak, mint a letépett rózsalevelek, amelyeket valaki jókedvében a levegőbe dob. A földgolyón való kalandozásaik után csak kevesen térnek haza Skóciába, hogy a két hegyek, zöld völgyek és illatos vizek honába térjenek földi életük befejezése után örök pihenőre. A legtöbbje a bolyongás országútján hull el és teste idegen talajba kerül, ahol idegen rögből való sírdomb borul föléje.

— Nagyon érzéletes lettél, öreg Armand, — szakította félbe a beszélőt a fiatal bonviván, John Mac-Kennet — nagyon tele van a szíved mélabús hangulattal, akár a fejed alkohollal.

— Igazad van. De, lásd, jól mondtad, hogy öreg vagyok. Sőt több vagyok ennél, vén vagyok. Érzem, hogy az aggság mindinkább erőt vesz rajtam. Még

elvégezem a dolgomat a színpadon, mókázok, táncolok is, de a lelkemben és a tagjaimban egyképpen érzem a fáradtságot. Addig csinálom azt, amíg egyszerre összerogyok a színpadon talán belegurulok a sugólyukba, ahonnan sietnek majd társaim kiemelni, a kulisszák mögé visznek, orvost hívnak, aki megállapítja, hogy O'Melli, a komédiás, meghalt. És az én holttestem sem kerülhet haza Skóciába, hanem vadidegen földben lesz kénytelen a föltámadást megvárni. Talán éppen itt Newyork városában.

Csend támadt.

A jelenlevők hiába voltak alapjába véve vidám természetűek. Armand O'Melli szavai elhíntették szívükben a borít. Valamennyien arra gondoltak, hogy őket is hasonló sors érheti. Mindenkinek a lelki szemei előtt feltűnt Skócia mesésen szép tájainak egyike másika, ahol bölcsője ringott és ahol gyermekkorát töltötte és fájdalommal gondolt arra a lehetőségre, hogy nem kerül talán többé oda vissza, hogy az élet harcoss és viszontagságos küzdelmei után ott hajthassa le örök álmorra a fejét.

— Talán a newyorki temetőbe kerülök, — ismételte pár percnyi néma hallgatás után O'Melli.

— Talán magam is a newyorki temetőbe kerülök, — támadt a visszhang a többiek lelkében is.

— Már vannak a newyorki temetőben skót művészek, — jegyezte meg valaki.

Polla Tarnovan, a Metropolitan opera balettkarának ismert tagja, vetette bele a beszédbe a maga mondatát:

— Newyorkban temették el azt a skót táncosnőt is, aki közel száz esztendeje balettsarujával egy királyi trónt rugott fel,

— Lola Montez? Őt gondolod?

— Igen, őt.

És megeredt a sok szó Lola Montezről. Mindenki elmondta róla mindazt, amit tudott, amit halott, amit olvasott róla. Hánytorgatott és változatos, szerelemben, szenvedésben és csalódásban változatos életét kitergették a Broadway étterme külön szobájában, ahol az összejövetelt tartották. Elmondták, hogy milyen szép volt, milyen tüneményes, milyen ragyogó. A szeme csupa tűz volt és aki annak búvókörébe került, az beléje szédült, akár az esti lepke a gyertyafénybe, amelybe belehull és elég. A hangja ezüst csengés volt és aki egyszer halotta, annak a legszebb muzsika is kontárok cincogása volt Lola Montez hangja mellett. És hogyan tudott táncolni! Te jó Isten! Mintha a tánc muzsája, maga Terpszi-hőre elevenedett volna meg, hogy a rézöket elbűvölje kecses mozulataival, hajlékony lengéseivel, pörge forgásaival.

Mindenki tudott valami szépet, valami jót, valami meghatót.

Aztán elhallgattak, de csak azért, hogy ezzel a meghatódott hallgatással Lola Montez emlékének áldozzanak és hogy általuk soha nem látott, de sokszor megálmodott és szavaik sokszínű ecsetjével most lefestett képét maguk elé idézzék.

— Gyerekek, — szólalt meg aztán megint Armand O'Melli — holnap felkeressük Lola Montez sírját és megkoszorúzzuk.

— Elmegyünk, elmegyünk, — bizonygatták sora valamennyien.

— Helyes, — állapította meg O'Melli — holnap délelőtt tizenegy órakor találkozunk a Broadwayn, a Varieté-színház előtt. Meghízzuk John Mac-Kea-

A Magyar Gazdasági Egylet fiókjának közleménye

Célszerű gondolatok a kiscgazda disznótartásáról

(Folytatás).

Ami most már legelőször is a tenyésztés kérdését illeti, voltak gazdák, akik azt kérdezték tőlem, vajjon nem volna-e jó a mangolicával felhagyni és áttérni a hússertés tenyésztésre?

Ezt, a község mai helyzetét tekintetbe véve, nem tanácsolhatom. Igaz, hogy a hússertésfajták szaporábbak, gyorsabban fejlődnek, a takarmányt jobban értékesítik, drágábban értékesíthetők, mint a mangolica. De mindezen előnyök fejében megkívánják a gondosabb ápolást és főleg a dúsabb takarmányozást. Községünkben éppen ezen a téren tapasztaltam nagy hibákat. Ha már most egyszerre a hússertésekre akarnának átmenni, gazdálkodásuk egyéb ágaiban is túl nagy változtatásokat kellene tenniük és beteljesednék az a közmondás, hogy aki sokat markol, keveset fog. Hiányzik községünkben a hússertésnevelés egyik legfontosabb kelléke: a sovány tej is. Amíg tejszövetkezetük nem lesz, addig a hússertés nem hozhatja meg gazdáinak a tőle várható legnagyobb hasznot. Ezenfelül: elég jó legelőik vannak, amelyek a mangolica jobban tud kihasználni. Ennek a fajtának főterméke: a zsíradék, állandóan és nagy mennyiségben keresett világcsik, amelynek értékesítése mindenkor biztos. Ezért hát csak tartssanak ki a mangolica mellett és hagyják a hússertést azoknak a községeknek, amelyekben van tejszövetkezet és amelyekben a belterjesebb gazdálkodás jobban kifejlődött és a körülmények folytán könnyebben is keresztülvihető, mint maguknál.

A tenyésztés irányításának feladatát ne bízzák másra, hanem tartssák egyik legfontosabb gazdálkodási feladatuknak. Vannak községek, amelyekben olyan bírók, jegyzők intézik ezt a dolgot a többi tenyészállatbeszerzésekkel együtt, akik ha jóindulatúak és becsületesek is, de nincsen a vérükben az állattenyésztői rátermettség. De meg aztán sok mindenféle visszaélésre is alkalmat adnak ezek a bevásárlások. Legjobban teszik, még ha vannak is maguk között jó szemű, biztos ítéletű állattenyésztők, ha tenyészállatvásárlásaik alkalmával a lehetőség szerint az EMGE szakembereinek, vagy más elismert szakértőnek tanácsait és közreműködését veszik igénybe, a kik ismerik a jó tenyészteket és járatosak ezekben a dolgokban.

Egy további lépés volna a tenyésztés folyamatában a tenyésztői egyesület megalakítása, törzskönyv vezetése, a búgatásnak kézből (és nem a legelőn közösen) való végrehajtása, a malacok megjelölése, egyszóval rendszeres és pontos tenyészteji eljárás meghonosítása, amelynek eredményeképpen értékes tenyészállatokat lehet nevelni és az állomány jó tulajdonságait gyorsabban ütemben továbbfejleszteni. A községünkben jelenleg tartott mintegy 200 tenyészteke állományt egyelőre elegendőnek tartom. Ezek után eddig évente mintegy 1600 malacot

született. Mire felnőttek, elpusztult belőlük különféle malacbetegségekben és vészben az emberek bemondása szerint legalább 500 darab. Eladtak a szomszédos hetivásárokon, más falukba mintegy 800 darab választott malacot és süldőt. De vásároltak is hizlalásra és nevelésre mintegy 150 darabot. Így évente körülbelül 450 darabot hizlaltak meg, amiből a legnagyobb részt maguk vágták le házi használatra és csak 110—200 darabot tudtak pénzért értékesíteni.

Ebben a rendszerben nagy hibák vannak, amelyekre rá kell mutatnom.

A nagy malacpusztulásnak elejét vehetik a jóvérű tenyészkanok és kocák tartásával, az ólaknak szárazzá, világossá és szellőssé tételével, állandó gondos tisztításával, a malacoknak, különösen az elválasztás utáni időben való gondos etetésével, a kitarvaszodáskor való melegvizes-szappanos egyszeri lemosásával. A süldők nagymérvű pusztulásának a szimultán oltás meghonosítása vehet gátat. Így elérhetik azt, hogy a 200 kocától születendő évi 1600 malachól legfeljebb, ha 2—300 pusztul el a hizába fogásig. A megmaradó mondjuk, 1300 darabból eladnak malac és süldőkorában más községeknek 500 darabot. És marad a tenyészállomány kiegészítésére és hizónak 800 darab az eddigi 450 helyett. Ennek a felét maguk használják fel és 400 darab marad eladásra. Ezek a számok azonban többet jelentenek, mint amennyit egyszerű ránézéssel leolvassunk róluk. Mert az eddigi tartás és hizlalás mellett alig hiszem, hogy a levágásra és eladásra kerülő hizók egyre-másra elérték a darabonkénti 150 kilót. Hiszen sok volt közöttük a 120 kilós korban étvágyát elvesztett, lezsugorodott disznó is. Helyes nevelés és tartás mellett ezzel szemben el kell, hogy érjék a darabonkénti 180 kilós élősúlyt.

(Folytatása következik.)

Bemutatóra szolgáló részvények illetékének fizetése. Azon részvénytársaságok, amelyeknek 1939 évi mérlege 1940 április 1-ig jóváhagyott, kötelesek a bemutatóra szóló részvények utáni félszázalékos illetéket június 15-ig befizetni, míg azok a vállalatok, amelyeknek mérlege április 1-ig nem nyert jóváhagyást, július végéig tartoznak az illetéket fizetni, ami megfelel az ökirályságbeli kereskedelmi törvénykönyv 156. szakaszában foglalt azon rendelkezésnek, hogy a közgyűlést június 30-ig meg kell tartani.

Két lei a mozijegyeték. A pénzügyminisztérium 63.726—1940. számú rendelkezésével, — a mely a Hivatalos Lap május 17-iki számában megjelent, módosul a nemzeti mozi alapról szóló törvény több szakasza. A módosításnak megfelelően a mozijegyek után ezentúl jegyenként 2 leies illeték fizetendő a nemzeti mozi-alap javára, vagyis az eddigi 1 leies illetéket a duplájára emelték. A fenti rendelkezés május 20-iki hatállyal lépett életbe. A rendelet figyelmezteti a pénzügyigazgatóságokat, hogy a mozik kötelesek a már megvásárolt és fel nem használt jegytömbök után a különbözetet megfizetni. Ami pedig a további mozijegyek eladását illeti, a mozik természetesen kötelesek a közönségtől az emelt magasabb 2 leies illetéket behajtani.

A banati gabonaárak. A temesvári piacon a gabonaárak a következők: Búza 620, tengeri 520, zab 620, tökmag 1475, napraforgómag 900 lei. A piac csendes, üzletkötés alig van.

netet, hogy addig szerezze be a koszorút.

— Milyen virágból készíttessenem? — kérdezte Mac-Kennet.

— Fehér rózsából, — felelte Polla Tarnovan — olvastam, hogy az volt a kedvenc virága.

— Tehát fehér rózsából. És milyen felírást tessünk a szallagra?

Mindenki ajánlott valamit. Egyik ezt, másik azt. Végül abban egyeztek meg, hogy a koszorú szallagjára a következő felírás kerül:

— Lola Monteznek, nagy honfitársnőjüknek, a Newyorkban élő skót művészek.

Ezzel fölkerkedtek és elhagyták a helyiséget. Odakint kézfogással elbúcsúztak és mindenki sietett haza, ki gyalog meát, ki taxin, ki a földalatti villamoson, vagy a magas vasúton. Máskor az ilyen baráti összejövetelek során a vacsorázó helyiség után felkerestek még néhány hárt és mulatót és rendszeres reggel felé vetődtek ágyaikba. Most a kegyelet hangulata vett erőt rajtuk és azért lemondtak a megszokott éjszakai kóborlásról.

Másnap, egy szerdai délelőttön tizenegy órakor mindnyájan pontosan ott voltak a Varieté-színház előtt. John Mac-Kennet autótaxin magával hozta a hatalmas fehér rózsából készült koszorút, amelynek piros szallagján aranybetűkkel ott ragyogott a megbeszélte felírás.

Még három gépkocsit hozattak és elhelyezkedett a járműveken az egész társaság.

— Melyik temetőbe megyünk? — kérdezte a sofőr, akinek kocsiján a koszorúval helyet foglalt Armand O'Melli, John Mac-Kennet és Polla Tarnovan.

— A központiba, — válaszolta O'Melli.

A száz hektáros központi temetőben azonban

hiába jártak. A temető irodájában nem emlékeztek rá, hogy Lola Montez ott volna eltemetve. Csak 1870 óta vezetnek rendes jegyzéket a sírokról és azokat hiába lapozták át. A régebbi jegyzékek már nincsenek meg.

— A temető legrégebbi részében van egy csomó sír, — mondotta az egyik tisztviselő — talán azok egyikében nyugszik a művésznő.

A temető széles útján robottak az autók és a megjelölt részig, végignézték ott minden elhagyott régi sírt, de kutatásuk eredménytelen volt.

Nemsokára a négy taxi ismét kívül volt a temetőn.

— Azt mondták az irodában, — szólta Mac-Kennet — hogy Newyorknak negyvennyolc temetője van. Úgy látszik, kénytelenek leszünk valamennyit bejárni.

— És ha valamennyit is, akkor is megteesszük, amire vállalkoztunk. — harsogott O'Melli, — egy kis sétatöredéktől nem félünk. De, ha van valaki, aki sajnálja erre az időt, az szóljon. Nyugodtan hazamehet. És ha akár mindnyájan el akarnátok távozni, akkor is megkeresem a sírt, ha magam maradok.

Mindnyájan kijelentették, hogy vele tartanak.

Az egyik kocsivezető előhúzza Newyork város térképét. Ajánlotta, járják be rendszeresen a temetőket, hogy ne veszítsenek el túlsok időt. Az ajánlatot elfogadták.

Már négy temetőben voltak hasztalanul.

A bronxi temető volt az ötödik, amelyet felkerestek. És ott szerencsésük volt. A temető egyik öre kérdésükre kijelentette, hogy ismeri Lola Montez sírját és készséggel odavezeti őket.

(=) A hivatalos devizaárfolyamok. A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti) 107% felárral: angol font 851.80—877.37, dollár 211.65—217.97, svájci frank 47.40—48.85, palesztinai font 852.84—878.40, egyiptomi font 373.54—399.78. Devizák 38% felárral: angol font 567.87—582.08, svájci frank 31.61—32.57, francia frank 3.24—3.31, márka 49—50, olasz líra 7.17, (felár nélkül) pengő 26.50—27, (felár nélkül) cseh korona 4.68—4.77, dinár 2.89—3.05 (felár nélkül) török líra 82.92—92.

= Nagymennyiségű külföldi árut vásárolt az országos szövetkezeti központ. Az országos szövetkezeti központ külföldről a következő árumennyiségeket várja: Portugália: egymillió kgr. pamut (extrahard) 90 napos szállításra. Olaszország: régebbi kötésekből még hátralévő 1,400,000 kgr. pamut (mulle kettős és extrahard) lehívása. Port-Said: 50 ezer kgr. bors és 40 ezer drb. jutazsák. Egyiptom: 13,000,000 kgr. pamut és 250 tonna rizs.

Rádió

Szombat, június 8.

Bucuresti. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 12.00: Időjelzés, vízállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: A „Cotroceni” énekkatos hangversenye. 12.45: Joana Radu és Doina Sughici. 13.20: Időjelzés, sporthírek. 13.30: Grigoras Dinicu zenekarának hangversenye. 14: Hírek. 14.20: Grigoras Dinicu zenekarának hangversenye. 15: Közlemények. 18: Országőrök órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.01: Giurescu Constantin propagandaügyi miniszter felolvasása. 19.16: A gárdaezred zenekarának hangversenye. 19.45: Bizánci hangverseny a „Szent Visarion” templomból. 20: „Öfelsége II. Károly király uralkodásának tíz éve”. Sidorovici Teofil az országőrök parancsnokának felolvasása. 20.15: A „Carmen” énekegyüttes hangversenye. 20.45: Hírek. 21.05: A rádió szimfonikus zenekara román zeneszerzők műveit adja elő. 22.10: Hírek, sporthírek. 22.30: Florica Cristofoianu és Mircea Lazár román dalokat énekel. 23: A rádió zenekara román rapszódákat játszik. 23.45: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.40: Torna. 8.00: Hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 12.10: Nemzetközi vízjelző szolgálat. 13: Időjárásjelentés. 13.10: M. hegedű. 13.40: Hírek. 13.55: Kálmán M. hegedű. 14.20: Időjelzés, időjárás, vízállásjelentés. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 17.20: Előadás. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Rádió posta. 18.45: Hanglemezek. 19: Losonci est. 20.15: Hírek. 20.25: A rádió szalonzenekara. 21.10: Sok hűhó Emmiért, vidám történet három részben. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.10: Bogdány Aladár cigányzenekara. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Táncklemezek. 1.05: Hírek.

Olvásóink szíves elnézését kérjük, hogy jövő heti rádió műsorunkat rajtunk kívül álló okok miatt csak keddi lapszámunkban közölhetjük.

— Lássátok. — diadalmaskodott Armand O'Melli — nem kell negyvennyolc temetőt végigjárni.

Régen behorpadt Lola Montez nyugvóhelye fölött a sírdomb. Gazdag fű lepte be. Megszürkült, valamikor fehér márványobelisz állott feje táján. Az írás régen kifakult a repedezett márványlapon, de azért kibetűzték, hogy ki pihen a kő alatt.

— Lola Montez 1820—1861.

Mindössze ennyi állott a sírkövön.

A férfiak levett kalappal, a nők összekulcsolt kézzel állottak körül a régi sírt, amelyre letették a koszorút. Valamennyien imát mormoltak.

— Azt hiszem, felesleges beszédet mondani, — szólalt meg halkan O'Melli — a kegyeletes érzést, ami lelkünkben van, a beszéd csak szétoszlatná.

Sokáig állottak ott némán, aztán búcsúpillantást vetettek a sírra és eltávoztak.

Az autók visszavitték őket a Broadwayra, ahol kiszállítottak és elbúcsúztak.

— Regényt kellene írni Lola Montezről, — mondotta búcsúzóskor O'Melli.

A regény most megszületett.

Kun-Bán Andris, akinek írásait a Déli Hírlap olvasóközönsége már ismeri, írta meg Lola Montez magyar nyelvű regényét.

Az új regényt kedden, június 11-én reggel megjelenő számunkban kezdjük közölni. Mindazok, akik mint új előfizetők június 15-ével kívánnak olvasóink táborába belépni és ezt a szándékukat a kiadóhivatallal közlik, a Déli Hírlapot azon napig már most ingyenesen kapják, hogy új regényünket az első folytatásokban is olvashassák.

